

▲KÜRD xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır Heydər Əliyev

DİPLOMAT

№ 39 (374) 26 - 31 Dekabr, Çileyə pəş, sal, 2016
Ji meha şûbatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û siyasî

Qiyməti:
Hêjaye: 40 qəpik

XALQIMIZI DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ HƏMRƏYLIYI GÜNÜ VƏ YENİ İL MÜNASİBƏTİ İLƏ TƏBRİK EDİRİKİ!

AD GÜNÜNÜZ MÜBARƏK CƏNAB PREZIDENT

“Azərbaycan Kürdləri”
İctimai Birliyi və “Diplo-
mat” qəzetinin idarə heyəti
Azərbaycan Respub-
likasının Prezidenti çox
hörmətli İlham Heydər oğlu
Əliyev cənablarını ad günü
münasibəti ilə təbrik edir,
ona uzun ömür, cansağlığı,
siyasi və ailə həyatında
uğurlar arzulayır.

Səh. 16

Президент Барзани поздравил
христиан с Рождеством

Səh. 3

Türkiyə parlamentinin spiker
müavini sərbəst buraxılıb

Səh. 15

Глава СБ Курдистана: Без независимости
наше будущее остается неопределенным

Səh. 14

Нечирван Барзани: Сейчас самое лучшее время
для декларирования независимости Курдистана

Səh. 3

“Kürd xalqının qanuni
hüquqları təmin olunacaq”

**İraqlı qüvvələr Mosulun azad edilməsi
əməliyyatının 2-ci etapını icra etməyə hazırdırlar**

Səh. 3

Sûriyê êdî di destê van welatan de ye

Səh. 11

**Duriya münəqişəsinin qalibi
kimdir - Rusiya, yoxsa...**

Səh. 4

**Endezyariyekî Rojavayê Kurdistanê
li ser depan şêwekariyê dike**

Səh. 12

Batılı Güçlerin Ezîdî Kürtlere Yaklaşımı

Səh. 5

**Владимир Путин: В конечном итоге законные
права курдского народа будут обеспечены**

Səh. 16

Səh. 10

Miletê Kurd heta niha
çima nebû dewlet?

Səh. 8

Sıdkı Zilan: Kürd Milleti ve
Kürdistan demek suç değildir

Səh. 11

Serokê PAKê: ‘Firsend heye ku
kurd bibin aktorên berjewendiya xwe’

Səh. 11

Ehmed: Armanç divê
Sûriyeya Demokratîk be

Prezident İlham Əliyev 2016-cı ilin idman yekunlarına həsr olunan mərasimdə iştirak edib

Milli Olimpiya Komitəsində 2016-cı ilə yekun vurulub, idmançılara və idman mütəxəssislərinə mükafatların təqdim edilməsi mərasimi keçirilib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Milli Olimpiya Komitəsinin prezidenti İlham Əliyev mərasimdə iştirak edib.

Dövlətimizin başçısı tədbirdə nitq söylədi.

Prezident İlham Əliyevin nitqi

-Əziz idmançılar.

Hörmətli xanımlar və cənablar.

Biz hər ilin sonunda ənənəvi olaraq idmançılarla görüşürük. Bu ənənə artıq 20 ilə yaxındır ki, davam edir. Hər il idmançılarımızı mükafatlandırırıq, onları təbrik edirik və əlbəttə ki, biz bu il də bu ənənəyə sadıq.

Artıq 20 ilə yaxındır ki, mən Milli Olimpiya Komitəsinin prezidenti kimi bu görüşləri keçirirəm. Fərsətdən istifadə edərək bu il də yenidən məni Milli Olimpiya Komitəsinin prezidenti vəzifəsinə seçən Milli Olimpiya Komitəsinin bütün üzvlərinə minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Bir daha demək istəyirəm ki, bundan sonra da idmanın, Olimpiya hərəkətinin uğurlu inkişafı daim diqqət mərkəzində olacaq.

Son 19 il ərzində görülən işlər göz qabağındadır. Artıq bu gün Azərbaycan dünya miqyasında güclü idman dövləti kimi tanınır. Bizim idman uğurlarımız çox parlaqdır. Biz ildən-ilə idman nəticələrimizi, uğurlarımızı artırırıq. Əgər Yay Olimpiya Oyunlarının nəticələrinə fikir versək görərik ki, hər oyundan-oyuna Azərbaycanın qazandığı medalların sayı artır. Yəni, bu, müsbət dinamika. Əslində dinamika hər bir məsələnin təhlili üçün əsas amildir. Biz daim inkişafdayıq.

Əminəm ki, müsbət dinamika bundan sonra da davam edəcək, baxmayaraq ki, son Yay Olimpiya Oyunlarında qazandığımız nəticəni təkrarlamaq çətin olacaq. Bununla bərabər, mən yaxşı xatırlayıram ki, 2000-ci ildən sonra hər dəfə Yay Olimpiya Oyunlarına yekun vuraraq oxşar fikirlər səslənmişdir ki, böyük nəticə qazanılır, bunu təkrar etmək çətin olacaq. Ancaq biz nəinki bu nəticələri oyunlardan-oyunlara təkrar etmişik, onları artırmışıq.

Bu il bizim idmançılarımız beynəlxalq yarışlarda yüzlərlə medal qazanmışlar. Yəni, bütün beynəlxalq yarışlarda Azərbaycan bayrağı dalğalanır. Həm böyüklər, həm gənclər, həm də yeniyetmələr arasında keçirilən bütün beynəlxalq idman tədbirlərində Azərbaycan ləyaqətlə təmsil olunur. Son illər ərzində çox güclü idmançılar nəsl yetişib. Gənclərimiz - müstəqillik dövründə doğulan, yetişən idmançılar bu gün şöhrətimizi yüksəklərə qaldırırlar. 2016-cı il ölkəmizin idman tarixində xüsusi yer tutacaq. İlk növbədə, ona görə ki, biz bu il Rio Yay Olimpiya Oyunlarında tarixi qələbə qazanmışıq. Bu Oyunlarda 200-dən çox ölkə iştirak edirdi. Bu, böyük tarixi qələbədir. Bu, həm idmançılarımızın gücünü, eyni zamanda, dövlətimizin gücünü göstərir. Çünki ancaq inkişaf etmiş güclü dövlətlərdə idman da inkişaf edir və gözəl idman nəticələri vardır. Əgər yüksək yerləri tutan ölkələrin siyahısına baxsaq görərik ki, onların mütləq əksəriyyəti zəngin və inkişaf etmiş ölkələrdir. O ölkələrdir ki, onlarda dövlətçilik ənənələri çox böyükdür. Bizim isə cəmi 25 yaşımyız var. Biz bu il müstəqilliyimizin bərpasının 25 illiyini qeyd etmişik və idmançılarımızın qələbəsi bu bayram günlərinə gözəl bir hədiyyə olmuşdur.

Onu da qeyd etməliyəm və bunu Azərbaycan idman ictimaiyyəti bilir, istəyirəm ki, bütün vətəndaşlar da bir daha bunu eşitsinlər, biz Avropa ölkələri arasında 7-ci yerdəyik, dünya miqyasında medalların sayına görə 14-cü yerdəyik, MDB və postsovet məkanında 2-ci və müsəlman aləmində 1-ci yerdəyik. Bu parlaq qələbə münasibətilə mən bir daha bütün idmançılarımızı, məşqçiləri, bütün idman ictimaiyyətini təbrik etmək istəyirəm. Rioda qazandığımız böyük qələbə, eyni zamanda, onu göstərir ki, ötən il Bakıda keçirilmiş Avropa Oyunlarında əldə etdiyimiz uğurlar təsadüfi deyildi. Biz o Oyunlarda da çox böyük nəticə göstərmişik, 56 medal qazanmışıq və komanda hesabında 2-ci yerə layiq görülmüşük. Rio Olimpiya Oyunlarının bir göstəricisini də diqqətinizə çatdırmaq istəyirəm. Biz bu Oyunlarda 56 idmançı ilə təmsil olunmuşuq və 18 medal qazanmışıq. Bu göstəriciyə görə biz iştirak etmiş bütün ölkələr arasında birinci yerdəyik.

Ötən il Bakıda keçirilmiş Avropa Oyunları bir daha idmanımızın inkişaf səviyyəsini göstərdi. Bir daha göstərdi ki, biz güclü dövlətik. Bu Oyunlarda çox gərgin mübarizədə bütün Avropa ölkələri arasında ikinci yeri tutmaq doğrudan da böyük qələbədir, böyük qəhrəmanlıqdır. Siz də yaxşı xatırlayırsınız, təbii ki, mən də. Bu Oyunlar ərəfəsində, Oyunlar zamanı və sonra Azərbaycana qarşı mərkəzləşmiş qaydada aparılan çirkin kampaniya da çalışırdı ki, bu Oyunlara ləkə vursun, bizim imkanlarımızı aşağılasın və idmançılarımızın qələbəsinə təhrif etsin ki, Azərbaycan bu Oyunların keçirilməsi ilə məşğul olan ölkədir, ev sahibliyi edir, ona görə də yüksək nəticələrdir. Rio Yay Olimpiya Oyunlarında əldə edilmiş qələbə bax, bu çirkin şayiələrə növbəti bir tutarlı zərbədir. Biz həm keçən il yüksək idman nəticələri göstərdik, eyni zamanda, bu Oyunların keçirilməsi də bütün beynəlxalq idman ictimaiyyəti tərəfindən yüksək qiymətləndirilib. Mən bir çox Yay Olimpiya Oyunlarında olmuşam. Müqayisə edə bilərik və bunu söyləyərkən bir daha demək istəyirəm ki, bizim təşkil etdiyimiz Oyunlar heç bir Yay Olimpiya Oyunlarının səviyyəsindən aşağı deyil. Bir çox parametrlər üzrə bu Oyunlar Yay Olimpiya Oyunları üçün də nümunə ola bilər. Bilirəm ki, indi bizim təcrübəmizi öyrənirlər.

Bax, idman nəticələrimiz bundan ibarətdir. Biz həm beynəlxalq yarışlarda, dünya çempionatlarında, Olimpiya Oyunlarında böyük qələbələr qazanırıq, həm də istənilən böyük-miqyaslı beynəlxalq yarışda da təşkil edə bilirik. Onu da bir daha xatırlatmaq istəyirəm ki, Avropa Oyunlarının hazırlanması üçün bizim cəmi iki il vaxtımız var idi. illərlə, bəlkə də 7-8 il ərzində görülən işləri biz iki il ərzində görə bildik. Bu Oyunlarla bağlı Bakının ən müasir idman infrastrukturunu yaradıldı və əsaslı şəkildə təmir edildi. Bu gün

bizim idman qurğularımız xalqımıza, idmançılara xidmət göstərir. Yeni tikilmiş möhtəşəm Olimpiya Stadionumuz, Su İdmanı Sarayı, Atıcılıq Mərkəzi, təmir edilmiş digər idman obyektlərimiz bu gün ən yüksək standartlara cavab verir və biz bundan sonra da istənilən beynəlxalq yarışa keçirə bilərik.

Avropa Oyunları əlbəttə ki, ölkəmizin təbliğinə də müsbət xidmət göstərmişdir və biz bundan sonra da

Bildiyiniz kimi, bu il Azərbaycanda “Multikulturalizm ili” elan edilmişdir və il ərzində bir çox mötəbər tədbir keçirilmişdir. İslam Oyunlarının, Avropa Oyunlarının Azərbaycanda keçirilməsi bir daha multikulturalizm ideyalarını təbliğ və tərənnüm edir. Əminəm ki, biz İslam Oyunlarını da ən yüksək səviyyədə keçirəcəyik, bizim təcrübəmiz var və Oyunların başlanmasına təqribən 6 ay vaxt qalır. Demək olar ki, bütün əsas hazırlıq işləri

Aşşeron və Ağcabədi rayonlarında iki Olimpiya İdman Kompleksi açılmalıdır. Bir neçə idman kompleksinin tikintisi davam edir. Biz gələcək illərdə də bu istiqamətdə işlərimizi davam etdirəcəyik ki, hər bir rayonda idmanla məşğul olmaq üçün ən müasir şərait yaradılsın. İndi əksər şəhərlərimizdə bu imkanlar var, harada ki, yoxdur, orada da olacaq.

Biz idmanın kütləvililiyini daim diqqət mərkəzində saxlamalıyıq. Çünki bizə, əlbəttə, idman nəticələri, qələbələr lazımdır. Eyni zamanda, bizə sağlam gənclər lazımdır. Hər bir gənc idmanla məşğul olmalıdır. Çalışmaq lazımdır ki, idmanla məşğul olmayan gənc qalmasın. Çünki idmanla məşğul olan hər bir insan öz həyatında, fiziki vəziyyətində, mənəvi-psixoloji durumunda bunun gözəl nəticələrini görür. İdmançılar həm fiziki cəhətdən, həm mənəvi cəhətdən sağlamdırlar, vətənpərvərdirlər. Onlar Vətəni təbliğ edirlər. Onlar bizim səfirlərimizdir. Onlar Azərbaycan bayrağı altında çıxış edirlər. Ona görə onlarda vətənpərvərlik ruhu çox yüksəkdir, fiziki güc də var və bütün bölmələrdə uşaqların, yeniyetmələrin idmanla məşğul olması üçün tədbirlər görülür. Biz coğrafiyanı genişləndiririk və çalışmalıyıq ki, idmanla məşğul olmaq vərdişi kütləvi xarakter alsın.

Bu il artıq başa çatır. Bir daha qeyd etmək istəyirəm ki, bu il ərzində bizim çoxlu idman qələbələrimiz olubdur. Əminəm ki, idmançılar bizi gələn il də qələbələrlə sevincdirəcəklər. Mən bütün Azərbaycan idmançılarını, idman mütəxəssislərini qarşıdan gələn Yeni il bayramı, Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü münasibətilə təbrik edirəm və Sizə yeni uğurlar arzulayıram. Sağ olun.

Sonra 2016-cı ildə yüksək nailiyyətlər qazanan idmançılara və idman mütəxəssislərinə mükafatlar təqdim olundu.

Azərbaycan Prezidenti ölkəmizdə bədən tərbiyəsi və idmanın inkişafında xidmətlərinə görə Tarverdi Allahverdiyevə, Çingiz Eyvazova, Seymur Əhədova, Vaqif Feyzullayevə, Oleq Kravivinə, Firudin Qurbanova, Həmid Məmmədیارova və Bəhrüz Salehliyə “Əməkdar Bədən Tərbiyəsi və İdman Xadimi” fəxri adlarının döş nişanlarını təqdim etdi.

Ölkəmizdə bədən tərbiyəsi və idmanın inkişafında xüsusi xidmətləri olan Abas Əzimova və Qəhrəman Məmmədیارova Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdünün verilməsi haqqında sənədlər təqdim olundu.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev Olimpiya çempionu Radik İsayevə və Rio Olimpiadasında yarışların idarə olunmasında göstərdiyi yüksək peşəkarlığa görə beynəlxalq dərəcəli hakim Hicran Şərifova Milli Olimpiya Komitəsinin “Olimpiya” ordenlərini təqdim etdi. Azərbaycanda qeyri-Olimpiya idman növlərinin inkişafında xüsusi xidmətlərinə görə Nurlan Aslanov, Bəxtiyar Abbasov, Ayaz Məmmədov, Vəlif İsmayilov, Şəmsi Bayramov, Ramal Aslanov, Adil Əliyev, Zaur Axundov, Nəriman Quliyev və Emin Hacıyev Milli Olimpiya Komitəsi prezidentinin fəxri fərmanları ilə təltif edildilər. Prezident İlham Əliyev 2016-cı ildə yüksək nailiyyətlər göstərmiş bir qrup idmançılara və idman mütəxəssisinə yeni mənzillərin orderlərini təqdim etdi.

Daha sonra Milli Olimpiya Komitəsinin İcraiyyə Komitəsinin üzvü, Miniatur Kitab Muzeyinin təsisçisi və rəhbəri, Əməkdar İncəsənət Xadimi Zərifə Salahova Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə xatirə hədiyyələri təqdim etdi, dövlətimizin başçısına fəaliyyətində uğurlar arzuladı.

president.az

görülüb. Əlbəttə ki, bu Oyunlara sərf olunan xərclər çox aşağı səviyyədədir. Çünki bizim bütün infrastrukturumuz var, təşkilatçılıq qabiliyyətimiz yüksək səviyyədədir. Əminəm ki, bu yarışlarda iştirak edəcək idmançılar Bakıdan ən xoş təəssüratlarla ayrılacaqlar.

Bu yaxınlarda Bakıda Ümumdünya Şahmat Olimpiadası keçirilmişdir və bu da Yay Olimpiya Oyunlarından sonra ölkələrin sayına görə ikinci mötəbər tədbirdir. Biz artıq dünyada bir idman mərkəzi kimi tanınır. Eyni zamanda, bəzi hallarda hansısa səbəblər üzündən əgər bir ölkədə çempionat, dünya çempionatı keçirə bilmirlərsə, Bakıya müraciət edirlər, - bu yaxınlarda belə bir hal olub, - və biz çox operativ şəkildə, heç bir əlavə hazırlıq görmədən o çempionatı Azərbaycanda keçirə bilərik. Yəni, bu, beynəlxalq idman qurumları, beynəlxalq federasiyalar üçün də artıq bir real faktdır, bunu bilirlər. Əgər hər hansı bir yerdə problem varsa, onlar bilirlər ki, bizə müraciət edə bilərlər və biz əlbəttə ki, istənilən yarışa qısa müddət ərzində ən yüksək səviyyədə keçirə bilərik. Bu, reallıqdır və bu reallığı biz özümüz yaratmışıq, heç kim bizə kömək etməyib. Əksinə, bütün bu illər ərzində bəzi antiəzərbaycan dairələri çalışırdılar ki, bizim uğurlarımıza kölgə salsınlar, bizi ləkələsinlər, bizə şər, böhtan atsınlar. Ancaq bunun heç bir təsiri olmamışdır. Çünki nəticə göz qabağındadır və Azərbaycan xalqı həmişə həmrəylik göstərir. Milli maraqlarımızın müdafiə edilməsində biz həmişə bir yerdəyik və bu ictimai dəstək əlbəttə ki, mənim işimi də asanlaşdırır. Biz istənilən məsələ ilə bağlı prinsipial mövqeyimizi həmişə ifadə edirik, deyirik. Biz haqq yolundayıq. İdman uğurlarımız, digər sahələrdəki uğurlar bunu göstərir.

Əlbəttə, bu uğurların əsasında idmançılarımızın peşəkarlığı, fədakarlığı, məşqçilərin peşəkarlığı dayanır. Eyni zamanda, dövlət siyasəti aparılır. İdmanın inkişafı bizim dövlət siyasətimizdir və idman infrastrukturunun yaradılması prosesi davam edir. Bölgələrdə 40-dan çox müasir Olimpiya İdman Kompleksi yaradılıb. Gələn il

Ad gününüz mübarək cənab Prezident

“Azərbaycan Kürdləri” İctimai Birliyi və “Diplomat” qəzetinin idarə heyəti Azərbaycan Respublikasının Prezidenti çox hörmətli İlham Heydər oğlu Əliyev cənablarını ad günü münasibəti ilə təbrik edir, ona uzun ömür, cansağlığı, siyasi və ailə həyatında uğurlar arzulayır.

İlham Heydər oğlu Əliyev

İlham Heydər oğlu Əliyev 1961-ci il dekabrın 24-də Bakı şəhərində anadan olmuşdur.

1967-1977-ci illərdə Bakı şəhərində orta məktəbdə oxumuşdur.

1977-ci ildə Moskva Dövlət Beynəlxalq Əlaqələr İnstitutuna (MDBƏİ) daxil olmuşdur.

MDBƏİ-ni bitirdikdən sonra 1982-ci ildə Moskva Dövlət Beynəlxalq Əlaqələr İnstitutunun aspiranturasına daxil olmuşdur.

1985-ci ildə dissertasiya müdafiə edərək, tarix elmləri namizədi dərəcəsi almışdır.

1985-1990-cı illərdə Moskva Dövlət Beynəlxalq Əlaqələr İnstitutunda müəllim işləmişdir.

1991-1994-cü illər ərzində özəl biznes sahəsində çalışmışdır və bir sıra istehsal-kommersiya müəssisələrinə rəhbərlik etmişdir.

1994-cü ildən 2003-cü ilin avqust ayınadək Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin vitse-prezidenti, sonra isə birinci vitse-prezidenti olmuşdur. "Heydər Əliyevin neft strategiyası"nın həyata keçirilməsində fəal iştirak etmişdir.

Suveren Azərbaycanın neft siyasətinin geosiyasi aspektlərinə dair bir sıra tədqiqat işlərinin müəllifidir. Siyasi elmlər doktorudur.

İki dəfə, 1995-ci və 2000-ci illərdə Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə seçilmişdir. 2003-cü ildə Azərbaycan Respublikasının Baş naziri vəzifəsinə təyin edilməsi ilə əlaqədar olaraq deputat səlahiyyətlərinə xitam vermişdir.

1997-ci ildən Azərbaycanın Milli Olimpiya Komitəsinin Prezidentidir. İdmanın və Olimpiya hərəkatının inkişafında böyük xidmətlərinə görə Beynəlxalq Olimpiya Komitəsinin ali ordeni ilə təltif edilmişdir.

1999-cu ildə hakim Yeni Azərbaycan Partiyası sədrinin müavini, 2001-ci ildə sədrin birinci müavini, 2005-ci ildə isə partiyanın sədri seçilmişdir.

2001-2003-cü illərdə Avropa Şurası Parlament Assambleyasında (AŞPA) Azərbaycan Respub-

likası Milli Məclisinin nümayəndə heyətinin rəhbəri olmuşdur.

2003-cü ilin yanvar ayında Avropa Şurası Parlament Assambleyası sədrinin müavini, AŞPA-nın Büro üzvü seçilmişdir.

2003-cü il avqustun 4-də Milli Məclis tərəfindən təsdiq edildikdən sonra Azərbaycan Respublikasının Baş naziri təyin edilmişdir.

2003-cü il oktyabrın 15-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilmişdir. Prezident seçkilərində seçicilərin 76%-dən çoxu İlham Əliyevin lehinə səs vermişdir. O, 2003-cü il oktyabrın 31-də vəzifəsinin icrasına başlamışdır.

2004-cü ilin aprelində AŞPA-nın fəaliyyətində fəal iştirakına və Avropa ideallarına sədaqətinə görə AŞPA-nın fəxri üzvü diplomu və AŞPA medalı ilə təltif edilmişdir.

2008-ci il oktyabrın 15-də keçirilən seçkilərdə seçicilərin 88,73 % səsini qazanan İlham Əliyev ikinci dəfə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilmişdir. O, 2008-ci il oktyabrın 24-də vəzifəsinin icrasına başlamışdır.

2013-cü il oktyabrın 9-da keçirilən seçkilərdə seçicilərin 84,54 % səsini qazanan İlham Əliyev növbəti dəfə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilmişdir. O, 2013-cü il oktyabrın 19-da vəzifəsinin icrasına başlamışdır.

Azərbaycan, rus, ingilis, fransız və türk dillərini mükəmməl bilir. Evlidir. Üç övladı, üç nəvəsi var.

Prezident Əliyevin təltif olunduğu orden, mükafat və fəxri adlar aşağıdakıları əhatə edir: Heydər Əliyev ordeni (Azərbaycan Respublikası), Beynəlxalq münasibətlər və sülh naminə İhsan Doğramacı mükafatı (Türkiyə), Rumıniya Ulduzu Ordeni (Rumıniya), Kral Əbdüləziz Ordeni (Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı), Şərəf Ordeni (Gürcüstan), "Şərəf Legionunun Böyük Xaçı" Ordeni (Fransa), Şeyxülislam Ordeni (Azərbaycan Respublikası), Rusiya Pravoslav Kilsəsinin "Prepodobniy Serqiy Radonejskiy" bir-

inci dərəcəli Ordeni, "Böyük Kordon" Şərəf Ordeni (Beynəlxalq Hərbi-İdman Şurası), MDB ölkələrin İdman Təşkilatlarının Beynəlxalq Konfederasiyasının "Şərəf Ordeni", FİLA-nın Şərəf Zəlinin ən yüksək "İdman Əfsanəsi" ordeni, Polşa Respublikasının "Xidmətlərə görə" Böyük Xaç ordeni (Polşa), I dərəcəli Knyaz Yaroslav Mudrı ordeni (Ukrayna), "Mübarək əl-Kəbir" ordeni (Küveyt Dövləti), Yunanıstan parlamentinin Qızıl medalı (Yunanıstan), Avropa Ədalətli Oyunlar Hərəkatının "Şərəf" nişanı, "Üç ulduz" ordeninin "Böyük xaç kavaləri" dərəcəsi, "Sadiq Xidmət" milli ordeninin Böyük Xaç rəngi (Rumıniya), "İsmoili Somoni" ordeni (Tacikistan), Dövlət nişanı (Türkiyə).

Linkoln Universitetinin Fəxri Doktoru (ABŞ), Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər Universitetinin Fəxri Doktoru, L.N.Qumilyov – Avrasiya Milli Universitetin Professoru (Qazaxıstan), Bilkent Universitetinin Fəxri Doktoru (Türkiyə), Vergilər üzrə Milli Akademianın Fəxri Doktoru (Ukrayna), Ploesti Neft və Qaz Universitetinin Fəxri Doktoru (Rumıniya), Milli və Dünya İqtisadiyyatı Universitetinin Fəxri Professoru (Bolqarıstan), Kyung Hee Universitetinin Fəxri Doktoru (Cənubi Koreya), İordaniya Universitetinin Fəxri Doktoru (İordaniya), Korvinus Universitetinin ictimai elmlər üzrə Fəxri doktoru (Macarıstan), M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin Fəxri professoru (Rusiya Federasiyası), Taras Şevçenko adına Kiyev Milli Universitetinin Fəxri doktoru (Ukrayna), Məxdumqulu adına Türkmənistan Dövlət Universitetinin Fəxri professoru (Türkmənistan Respublikası), Bakı Dövlət Universitetinin Fəxri doktoru (Azərbaycan), Belarus Dövlət Universitetinin Fəxri professoru (Belarus Respublikası), Ankara Universitetinin Fəxri dokrotu (Türkiyə), Çukurova Universitetinin Fəxri Doktoru (Türkiyə), Renmin Universitetinin Tarix üzrə fəxri professoru (Çin).

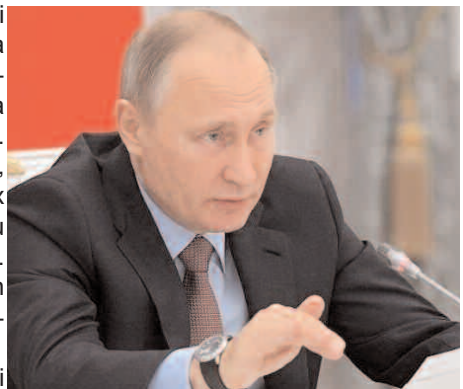
Hörmətlə:
Tahir Süleyman

“Kürd xalqının qanuni hüquqları təmin olunacaq”

“Kürd xalqının qanuni hüquqları təmin olunacaq. Necə olacaq? Bu İraqdan və kürd xalqından asılıdır”. Bu sözləri Rusiya prezidenti Vladimir Putin keçirdiyi mətbuat konfransında ona sual verən “Kürdüstan TV”-nin əməkdaşının sualına cavab verərkən deyib. Putin qeyd edib ki, Rusiyanın kürd xalqına çox yaxşı münasibəti var: “Bu xalqın çox çətin taleyi olub. Kürd döyüşçüləri bu gün terrorçulara qarşı cəsurcasına vuruşur”.

Rusiya prezidenti kürdlərin müstəqil dövlətinin yaranması ilə bağlı konkret mövqə bildirməyib: “Biz əlaqə saxlayırıq. Lakin Rusiya İraqın daxili məsələlərinə müdaxilə etməyəcək”.

pia.az

Türkiyənin Suriyanın Əlbab şəhərinə qarşı hücumunda onlarla nəfər ölüb

Türkiyə qırıcılarının İŞİD-in Suriyanın Əlbab şəhərindəki mövqələrinə qarşı hava hücumunda səkkiz uşaq daxil olmaqla azı 47 suriyalı sivil öldürülüb. Ələm telekanalının məlumatına

görə, Türkiyə ordusunun qırıcıları Ankara ilə müttəfiq olan qrupların quru əməliyyatına kömək məqsədilə İŞİD-in Suriyanın Əlbab şəhərindəki mövqələrini bombalayılar. Nəticədə bir qrup suriyalı mülki də yaralanıb. Yerli mənbələrin dediklərinə görə, hələ bu bombardmanda ölənlərin bir qrupunun cəsədi binaların uçqunları altında qalır və bu hücumun tələfatı və yaralıların sayının artması ehtimalı var. Suriyalı silahlı müxalif ünsürlərə yaxın olan Suriya insan haqları gözetçisi qrupu bildirib ki, Türkiyə ordusunun ötən sutka ərzində İŞİD-in əlində olan Əlbab şəhərinə qarşı hava hücumlarında 24 uşaq daxil olmaqla 88 suriyalı mülki həlak olubdur.

azeri.sahartv.ir

İraqlı qüvvələr Mosulun azad edilməsi əməliyyatının 2-ci etapını icra etməyə hazırdırlar

İraqlı qüvvələr Mosulun azad edilməsi əməliyyatının 2-ci etapını icra etməyə hazırdırlar İraq ordusu iraqı qüvvələrin Mosulun İŞİD-in işğalından azad edilməsi əməliyyatının 2-ci etapını icra etməyə hazır olduqlarını bildirib.

IRIB-nin məlumatına görə, Neynəva əməliyyatının komandanı Nəcm Əlcəburi bu gün bildirib ki, iraqı qüvvələr tam şəkildə Mosulun azad edilməsi əməliyyatının 2-ci etapını icra etməyə hazırdırlar. O, əlavə edib: İraqlı qüvvələr bütün istiqamətlərdə tam hazır vəziyyətdədirlər ki, İŞİD terror qrupuna qarşı yeni əməliyyata başlasınlar.

İraq Ali İslam Məclisinin sədri Seyid Əmmar Həkim də dünən deyib ki, Neynəva vilayətinin azad edilməsinə az qalır. Belə bir halda, iraqı təyyarələr dünən Mosulda İŞİD-in nəzarəti altında olan məntəqələrdə 4 milyon vərəqə yayıblar. Bu vərəqələrdə bütün İraq xalqının Mosul əhalisi ilə həmrəy olduğu və ona dəstək verdiyi vurğulanıb. Mosulun azad edilməsi əməliyyatı İraqın baş nazirinin fərmanı ilə 2016-cı il oktyabrın 17-də başlanıb.

azeri.sahartv.ir

Suriyanın Hələb şəhərinin hökumət qüvvələrinin əlində keçməsi həm də Rusiyanın Qərb üzərində qələbəsi kimi təqdim olunur. Bu iddianı ortaya atanlar Qərb mediasıdır. Nüfuzlu Britaniya qəzetləri Qərbin Əsədlə barışmalı olduğunu yazırlar.

BBC-yə müsahibəsində Britaniya ordusunun keçmiş baş qərargah rəisi, general Devid Riçarda görə, Qərb Suriya müharibəsində məğlub olduğunu etiraf etməlidir. Sitat: "Suriya savaşında məğlub olduğumuz görünür, amma bu, Suriyada sülhü də itirdiyimiz anlamına gəlmir. Bizim açıq strategiya formalaşdırmağımız lazımdır".

Qeyd edək ki, bu iddiada müəyyən həqiqət payı az deyil. Çünki Suriyada savaşın taleyi məhz 2015-ci ilin payızından - Rusiyanın hərbi əməliyyatlara qatılmasından sonra əsaslı şəkildə dəyişib. Xüsusən də Hələbin alınması birbaşa Rusiya ordusunun dəstəyi, rus planı üzrə gerçəkləşib. O da məlumdur ki, Hələb və Suriyanın digər bölgələrində Qərbin dəstəklədiyi qüvvələr hökumətə qarşı savaşır. ABŞ-ın, Qərbin maliyyə, silah dəstəyi verdiyi silahlı dəstələr Suriyanın yarıdan çox hissəsinə faktiki olaraq nəzarət edir. Şimalda

Duriya münaqişəsinin qalibi kimdir - Rusiya, yoxsa...

kürd YPG birlikləri, şimal-qərb bölgələrində ASO və digər silahlılar ərəb ölkələrindən, Qərbdən açıq dəstək alır.

Ötən gün Türkiyə mediasında Hələbin mühasirədə olan hissəsində NATO-nun əməliyyat qrupuna daxil olan 14 zabitin ələ keçməsi haqda xəbərlər yayılıb. Aralarında bir türk adı da olan siyahıda ABŞ, İsrail, Qətər, Səudiyyə Ərəbistanı, İordaniya və Mərakeş hərbiçilərinin olduğu iddia edilir. Bu məsələnin BMT-nin qapalı toplantısında müzakirə çıxarıldığı iddia olunsada, hələlik heç bir tərəfdən rəsmi açıqlama yoxdur. Ancaq bu xəbərlərin məhz Hələbin boşaldılması, Rusiya-Qərb qarşıdurması fonunda yayılması diqqət çəkir. O da deyilir ki, Hələbin qalan hissəsi məhz bu zabitlərin geri verilməsi nəticəsində boşaldılacaq.

İstənilən halda Suriya münaqişəsi artıq bir global toqquşmaya çevrilir. Çünki hər iki tərəfdə böyük dövlətlər və güclər var. Əgər münaqişənin ilk başlarında yalnız İran Bəşər Əsədə dəstək verirdisə, indi Rusiya, Çin, hətta Misir kimi ərəb ölkələri də Suriyada legitim hakimiyyət olaraq Bəşər Əsəd hökumətini

müdafiə edir. Başlanğıcda isə Qərb dövlətləri, ABŞ, Fransa, Britaniya, Türkiyə, Səudiyyə Ərəbistanı və körfəz ərəb ölkələri Suriya hakimiyyətinə

dünyadakı antiqərb bloku yer alır.

Hələbin hökumətin nəzarətinə keçməsi uzun müddət davam edən məğlubiyyətdən

qarşı 70-dən çox dövlətin qatıldığı böyük bir koalisiya qurmuşdu. "Suriyanın dostları" klubu son illərdə hansısa dövlətə qarşı qurulmuş ən böyük ittifaq idi.

Ancaq indi qüvvələr nisbəti Bəşər Əsədin xeyrinə dəyişib. Təbii ki, Suriya münaqişəsi 5 il əvvəlki mahiyyətdən çıxaraq hakimiyyətə qarşı etirazdan beynəlxalq güclərin rəqabət meydanına çevrilib. Bir tərəfdə Qərb və onun yerli müttəfiqləri, digər tərəfdə isə

sonra B.Əsəd hakimiyyətinin ən böyük və həlledici qələbəsidir. Ancaq bu, hələ savaşın bitməsi demək deyil. Çünki hazırda faktiki olaraq Suriya ərazisinin yalnız 25-30 faiz hissəsi hökumətin nəzarətindədir. Yerdə qalan ərazilərin böyük hissəsində İŞİD, bir hissəsində kürdlər, bir hissəsində isə digər islamçı qruplar və ASO yerləşib. Hökumətin əlində isə Dəməşq (paytaxt), hələlik müharibənin "ayağı dəyməmiş" Lazikiyyə,

Tartus kimi şəhərlər, o cümlədən Homs, Hama kimi viran qalmış, ancaq əhalinin böyük hissəsinin yaşadığı mərkəz və qərb bölgələr var. Hələb raundu Rusiyanın uğuru olsa da, Suriyada savaş hələ uzun zaman davam edəcək. Ən azı tərəflər anlaşana qədər. Çünki hələlik qüvvələr nisbəti bir tərəfin üstünlüyündə deyil. Hələb savaş zamanı İŞİD-in Palmiranı işğal etməsi Rusiya tərəfindən ABŞ provokasiyası olaraq dəyərləndirildi. Qəti bir söz demək mümkün olmasada, Suriyada vəkalət savaşının hələ uzun müddət davam edəcəyi, tərəflərin bir-birini əzməyə, ağır zərbə vurmağa çalışacağı göz önündədir.

Suriya münaqişəsində Rusiyanın xeyrinə olacaq daha bir proses Türkiyənin Qərblə əlaqələrinin soyumasıdır. Amerikalıların kürdləri dəstəkləməsi Türkiyə ilə münasibətlər ciddi təsir edib və Moskva ilə Ankaranı yaxınlaşdırır. Son məlumatlara görə, Rusiya, Türkiyə və İran arasında Suriya münaqişəsi müzakirələri olacaq. Əgər bu danışıqlar başlasa, bu, o deməkdir ki, Suriyada ənənəvi cəbhə dağıla bilər. Bu isə münaqişənin həlli istiqamətində çox ciddi bir irəliləyiş olacaq. **musavat.com**

Rusiya, Türkiyə, İran ABŞ-ı hesaba almırlar

Dekabrın 20-də Moskvada Rusiya, Türkiyə və İran xarici işlər nazirləri toplanıb Suriya məsələsini müzakirə ediblər. ABŞ-ın iştirakı olmadan... «The New York Times» yazır ki, ABŞ-ın, eləcə də BMT-nin danışıqlardan çıxış etməsində məqsəd Suriya münaqişəsini iştirakçıların xeyrinə yönləndirməkdir.

ABŞ əslində son vaxtlar bu məsələdə qəti mövqe göstərə bilmir. Qəzet Birləşmiş Ştatların prezidenti Barack Obama-nın fəaliyyətinin son dövründə Suriya məsələsində qətiyyət göstərmədiyini, yeni prezidentə bu böhranla bağlı çox az vasitə qoyub getdiyini yazır.

Yeni seçilmiş prezident Donald Trump isə Suriya haqda son vaxtlar yalnız keçən həftə danışib, orada durumun acınacaqlı olduğunu, Suriya xalqına kömək edəcəklərini deyib.

Analitiklərin fikrincə, ABŞ-ın keçid dövrü Rusiya üçün fürsətdir, o, durumdan yararlanaraq münaqişəyə Suriya liderinə, həm də Moskvanın özünə sərfəli şərtlərlə son qoymaq istəyir.

«Rusiya bilir ki, kimsə kimsəyə nə isə vermir, o nəyi isə götürmək lazımdır. Və indiki halda –ABŞ-ın sürətlə geri çəkildiyi vaxtda hamı üçün sərbəstlik yaranıb». Bunu Yaxın Şərq üzrə Vaşinqton İnstitutunun Suriyanı araşdıran əməkdaşı Andrew J.Tabler «The New York Times»-a müsahibəsində deyib. Onun fikrincə, Rusiya,

Türkiyə və İranın ABŞ-sız razılıq əldə etməsi Vaşinqtondan ötrü problem deməkdir.

Rusiya rəsmiləri Birləşmiş Ştatların diplomatik cəhdlərinə məhəl qoymadıklarını gizlətmirlər. Keçən həftə Rusiyanın xarici işlər naziri Sergei Lavrov deyib ki, ABŞ-ın dövlət katibi John Kerry-nin başçılıq etdiyi Suriyaya Beynəlxalq Dəstək

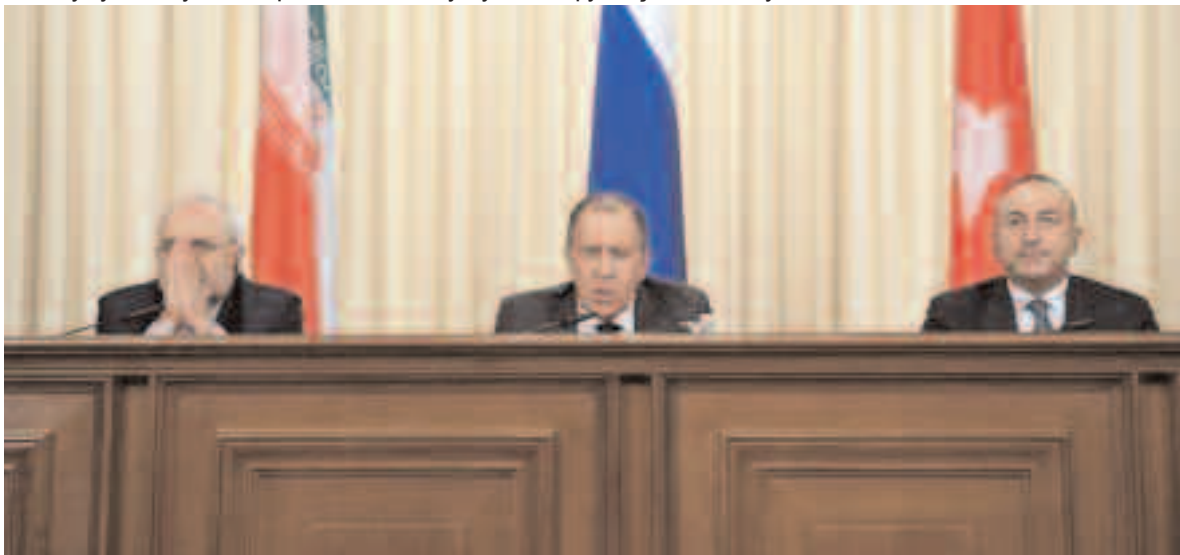
səmərəlidir.

«The New York Times» yazır ki, 2011-ci ildə Suriyada münaqişə başlayanda, ABŞ prezidenti B.Obama Suriya rejiminin devrilməsini istəyirdi. Amma Suriyanın Vaşinqtonun prioriteti olmadığını, birbaşa müdaxilənin durumu yaxşılaşdırmayacağını söyləyərək, qiyamçılara dolayı

siqnallarından biri ABŞ-ın Suriya müxalifətinə yardımı azaldacağıyla bağlı eyhamları oldu», – Atlantik Şurada Türkiyəni araşdırmaqla məşğul olan Aaron Stein belə deyir. D.Trump Suriyayla bağlı siyasətinin nədən ibarət olacağını detallı açıqlamayıb, amma bir çox məsələlərdə, o cümlədən «İslam Dövləti» kimi

münaqişəsinə son qoymaqdan ötrü Moskva Deklarasiyası qəbul ediblər. Analitik A.Stein-nin fikrincə, bütün bunlar Türkiyənin Rusiyaya əylməsinin nəticəsidir və Türkiyənin Assad rejimini devirmək siyasətindən imtina etdiyini göstərir.

«The New York Times» İranın da deklarasiyada iştirakının vacibliyini vurğulayır. Əvvəl Rusiya evakuasiya məsələsini təkcə türklərlə müzakirə edirdi. Amma Suriyada İranın yardımıyla vuruşan şiə yaraqlıları Hələb əhalisini daşıyan avtobusları saxlayaraq, onların da danışıqlara cəlb olunmasını istədilər. İranın ali lideri Ayətullah Ali Khamenei-nin hərbi köməkçisi Yahya Rahim Safavi isə keçən həftə Hələbin Rusiya, həm də İranın, o cümlədən Livanın «Hizbullah» təşkilatının köməyiylə qaytarıldığını elan etdi. Onun sözlərinə görə, Hələb əməliyyatı bu koalisiyanın üstünlüyünü və yeni ABŞ prezidentinin bu koalisiyanın nüfuzuyla üzleşəcəyini göstərdi. Birləşmiş Ştatlar Moskva Deklarasiyasının qəbulunu alqışlayıb. Dövlət katibi J.Kerry Rusiya və Türkiyədən olan həmkarlarıyla telefonla danışaraq, Suriyada sülhə nail olmaq uğrunda atılmış istənilən addıma sevinmədiyini, amma bu deklarasiyanın uğur qazanacağına ümid etmədiyini söyləyib. **dia.az**

Qrupu mühüm sənədlərlə məşğul olur, amma öz vacib rolunun – qərarların icrasının öhdəsindən gələ bilmir.

Suriyadakı rejim Hələbi qiyamçılardan təmizləyəndən sonra Rusiya Suriyayla bağlı yeni sülh danışıqlarına başlamağı təklif edib. Hələbdəkilərin evakuasiyası məsələsini isə birbaşa Türkiyə ilə müzakirə etməyə başlayıb. S.Lavrov deyib ki, Türkiyəylə danışıqlar ABŞ-la «bəhərsiz» görüşlərdən

yolla yardıma üstünlük verdi. Bu isə Suriya müxalifətini qəzəbləndirdi. Vaşinqtonun İraq və Suriyadakı terrorçu qruplara qarşı əməliyyatlarda kürd yaraqlılarıyla əməkdaşlığı isə Ankaranı hiddətləndirdi. Kürd təşkilatlarıyla mübarizə Türkiyənin Assad-ı devirmək arzusuna üstün gəldi.

Qəzet başqa bir faktorun da Suriyaya yanaşmaya təsir etdiyini vurğulayır. Bu da D.Trump faktorudur. «Onun ilk

ekstremistlərlə mübarizədə Rusiyayla əməkdaşlıq edəcəyinə söz verib.

Müəllif Rusiyanın Türkiyədəki səfirinin qətlinin də Ankarayla Moskvanı yaxınlaşdırdığını qeyd edir. Moskva görüşündə S.Lavrov bu faciənin onları terrorla daha qətiyyətli mübarizəyə vadar etdiyini, görüşlərinin əhəmiyyətini artırdığını söyləyib.

Moskva görüşündə Rusiya, Türkiyə və İran Suriya

Batılı Güçlerin Êzîdî Kürtlere Yaklaşımı

Batılı Güçlər (Amerika və Avropa Birliyi) Êzîdîləri genel Kürtlərdən fərqli ele alırlar. Onları sadəcə ayrı bir inanca mensup olan bir topluluk olaraq deyil, eyni zamanda və giderek Êzîdîləri ayrı bir etnisit-eeye mensup bir azınlıq olaraq görü-örlər.

Geçen hafta (13 Aralık 2016) Avropa Parlamentosu (AP) Genel Kurulunda iki Êzîdî Kürt Kadınına Sakharov Düşünce Özgürlüğü ödülü təqdim edildi. AP tarihinde bu ikinci kez oldu Genel Kurul Salonunda Kürtçe konuşma yapılıyor. Daha önce, 1994'te eyni ödüle layıq görülen və ödülünü ancak 2003'te

sergililiyorlar. Nadya Murad və Lamiya Aji Bashar sembolik olarak seçilmiş iki Kürt kadınıdır. Onların yaşadıkları və DAES'in elinden kaçarak kurtulmaları bir vesile olmuştur Batılı Güçlər için. Nadia ve Lamiya olmasaydı başka iki veya üç Êzîdî Kürt benzer bir ilgi alanına alınacaklardı, ki buna musait yüzlerce Êzîdî Kadın veya Erkek vardır.

Herşeyden önce Batılı Güçlər (Amerika ve Avropa Birliyi) Êzîdîləri genel Kürtlərdən fərqli ele alırlar. Yani onları sadəcə ayrı bir inanca mensup olan bir topluluk olarak deyil, eyni zamanda və giderek Êzîdîləri ayrı bir etnisiteye mensup

duruşu çok önemlidir. Eğer onlar da Nadia ve Lamiya gibi davranırlarsa, ne yazık ki, çok yakında Êzîdîlər Kürtlərdən ayrı bir topluluk olarak algılanıp giderek Kürt ve Kürdistan gerçeliğinden uzaklaşacaklardır. Böyle devam ederse Kürdistan'da kalan Êzîdîlər de Avrupa'ya getirilecek, yavaş yavaş kiliselere de yönlendirilerek böylece Êzîdîlikten de uzaklaştırılacaklardır. Zaten Avrupa'da yaşayan Êzîdîlərin belli bir kısmı şimdiden kendi öz inançları olan Êzîdîlikten uzaklaşıp Hristiyanlaşmaya çok açık olmuşlardır.

Avrupa Parlamentosundan önce Birleşmiş Milletler de Nadia Murad'a ödül vermişti, ona iyi niyet elçisi sıfatını vermişti. Yine, Ekim 2016'da Avrupa Konseyi de Nadia Murad'a Vaclav Havel İnsan Hakları ödülünü vermişti. Tüm bu ödüller iyi, güzeldir. Eğer amaç gerçekten Êzîdîleri, kendi esas etnik kimlikleriyle, dini inançlarıyla, kültürleriyle tanımak, korumak ve onların haklarını savunmak olursa biz buna ancak seviniriz. Ne var ki öyle değildir, amaç çok farklıdır.

Batılı Güçlerin bu yaklaşımına karşı Êzîdîleri temsil eden kurumların çok duyarlı olmaları gerekiyor. Halkımızın gerçeliğinin ayrılmaz bir parçası olan Êzîdî inancına mensup halkımızın bir kısmına karşı bu asimilasyoncu politikalara karşı tüm Kürt Kurumları üzerine düşen görevler vardır. Gerek Kürdistan'da gerekse de Avrupa ve Kafkasya'da ve dünyanın diğer alanlarında bulunan Kürtler bu noktadan hareketle daha dikkatli, duyarlı ve bilinçli olup ona göre davranmak durumundadır. Subjektif olarak olaya bakıldığında Batılı Güçlerin yaklaşımı sanki Êzîdî Kürtleri koruma ve onları çeşitli baskı ve zulümlere karşı savunma gibi gelebilir, fakat olayın gerçek yüzü öyle değildir, bu yaklaşımın amacı çok tehlikeli ve yok edicidir.

Bugün Êzîdîlerle ilgili yapılmak istenenlerin benzeri Kürt Alevilerine yönelik de pratikleştirilmek isteniyor. Batıda, özellikle Avrupa'da konu Kürt Aleviler olunca çoğu çevreler mümkün mertebe « Kürt » ve Kürdistan » kelimelerini kullanmamaya özen gösteriyorlar. Bu yaklaşımı biraz derinlemesine irdelersek altında tehlikeli bir amacın yattığını görürüz. Alevi Kürt Kurumlarının belli bir düzeyde bilinçli ve duyarlı davranmaları nedeniyle Batılı Güçlerin onlara yönelik politikaları kolay kolay pratikleşemiyor. Ancak Êzîdîler için eyni şey söz konusu değildir, onlara yönelik tehlike kapıdadır. **haberdıyabakir.net**

Türkiye parlamentinin spiker müavini sərbəst buraxılıb

Türkiye Böyük Millət Məclisinin sədr müavini, HDP üzvü Pərvin Buldan sərbəst buraxılıb.

Hürriyyət-in verdiyi xəbəre görə, millət vekili İstanbulun Bakırköy rayon polisində dindirilib. Onun ifadəsi alındıqdan sonra sərbəst buraxılıb.

Xatırladaq ki, millət vekili bu gün şəhər saxlanılmışdı. Bu barədə Twitter hesabında yazmışdı.

Qeyd edək ki, daha əvvəl TBMM-nin kürd yönümlü 15 deputatı saxlanılmışdı. Bunların arasında Selahettin Demirtaş və Figen Yüksedaq da saxlanılmışdı. Onların PKK ilə əlaqədar olduqları bildirilir. **1news.az**

Bəşar Əsəd: Qərblilər terrorçuları Suriyada saxlamaq istəyirlər

Suriya prezidenti qərb dövlətlərinin Suriyadakı terrorçu qruplara dəstək vermələrini tənqid edərək deyib: Qərb ölkələri Suriyadakı terrorçuları saxlamaq istəyirlər.

Suriya prezidenti Bəşar Əsəd dünən Rəşatüdey telekanalına verdiyi müsahibədə deyib: Qərblilərə görə, Suriya ordusu və müttəfiqləri terrorçulara qarşı həddindən artıq qələbə qazanıblar və məhz buna görə də, onlar Suriyadakı terrorçuları qoruyub-saxlamaq və xilas etmək üçün bütün səylərini səfərbər ediblər. Əsəd qərb dövlətlərinin Todmərin terrorçular tərəfindən işğal edilməsinə susduqlarını xatırladaraq deyib: Əgər bu şəhər Suriya ordusunun nəzarətinə keçsəydi qərblilər bu şəhərdəki mədəni irs və şəhər sakinlərinə görə nigarancılıq bildirəcəkdilər amma indi orada terrorçular fəaliyyət göstərdiyində qərblilərdən heç bir reaksiya gəlmir.

Suriya prezidenti deyib: Qərblilər Suriya ordusunun hələbdəki uğurlarının təsirini zəiflətmək istəyirdilər və Suriya ordusunun diqqətini Hələbdən Todməre yönəltmək, Suriya ordusunun irəliləyişlərinin qarşısını almaq istəyirdilər ancaq onların bu sahədəki planları nəticəsiz qaldı və Hələb azad oldu. **azeri.sahartv.ir**

alabilən Leyla Zana kısa bir Kürtçe konuşmayı AP'nin Brüksel'deki Genel Kurul Salonunda yapmıştı, bu sefer de Êzîdî Kürt Kızı Lamiya Aji Bashar kendi ana dilinde AP milletvekillerine hitap etti. Diğer Êzîdî Kürt Kızı Nadia Murad ise Arapça konuştu. Kürtleri ayrı bir halk olarak resmen tanımayan Avropa Birliyi'nin Parlamentosunun Genel Kurulunda Kürtçe'nin konuşulmasını ve AB'ye üye olan ülkelerin dillerine çevrilmesini önemsiyorum. AP'de yapılan çeşitli konferans ve toplantılarda yer yer Kürtçe konuşulmuştur, konuşulabiliyor ancak Genel Kurul öyle değil, bu kurumun tarihinde sadece iki kezdir Kürtçe konuşuluyor, dolayısıyla önemlidir.

Bu yazının esas konusu AP'de Kürtçe Konuşulması ile ilgili değildir, benim dikkat çekmek istediğim husus Batılı Güçlerin Êzîdî Kürtlere ilişkin politikalarıdır.

Ödül alan Êzîdî Kürt Kadınları üzerinden Batılı Güçler Êzîdî Kürtlere ilişkin ortak bir yaklaşım

bir azınlık olarak görüyorlar. Yani Êzîdîleri Kadim Kürt Halkının bir parçası olarak görmek istemiyorlar.

Avrupa Birliğinin bu yaklaşımı 13 Aralık günü Strasbourg'daki Genel Kurul Salonunda yapılan ödül töreninde çok açık bir şekilde görüldü. AP Başkanı Martin Schulz ödül töreninde yaptığı konuşmada tek bir kere bile « Kürt » kelimesini kullanmadı. Êzîdî Kürt Kadınlarına verilen Sakharov Düşünce Özgürlüğü vesilesiyle yazılan hiçbir belgede « Kürt » ve « Kürdistan » kelimeleri geçmiyor. Hatta Batılı Güçlerin bu yaklaşımı ödül alan Kürt Kadınlarına da yansımış olmalı ki, onlar da yaptıkları konuşmada tek bir kere bile olsun « Kürt » kelimesini kullanmadılar. DAES tarafından yapılan zulme sadece Êzîdî oldukları için maruz kaldıklarını tekrarlayıp durdular. Oysa gerçek öyle değildir, DAES için tüm Kürtler düşman olarak görülüyor.

Batılı güçlerin bu yaklaşımı karşısında Êzîdî Kürtlerin tutumu ve

Putin: "Dağıdıcı qüvvələr Türkiyə dövlətinə dərinədən sızıb"

Bu mətbuat konfransı ötən günə nəzərdə tutulsa da, səfirin dəfn mərasimi ilə əlaqədar bugünə keçirilib. Rusiya prezidenti Vladimir Putin bu ilki ənənəvi mətbuat konfransında bildirib ki, 2015-ci ildə rus təyyarəsinin Türkiyə prezidentinin bilgisi olmadan vurulması barədə şübhələri olsa da, səfirin qətlindən sonra onun fikirləri dəyişib. Vladimir Putin "mənə hər şey mümkün kimi görünür" deyib və əlavə edib ki, dağıdıcı qüvvələrin Türkiyə ordusu da daxil olmaqla dövlət quruculuğunun içinə "dərin" sızdığı görünür.

Putin səfir Karlovun çevik qüvvə polisi Mevlüt Mert Altıntaş tərəfindən öldürülməsinin "dağıdıcı qüvvələrin sızmasının" bir təzahürü olduğunu söyləyib. Bu mətbuat konfransı ötən günə nəzərdə tutulsa da, səfirin dəfn mərasimi ilə əlaqədar bugünə keçirilib. Karlovun sui-

qəsdinin Türkiyə və Rusiya münasibətlərinə zərər vermək məqsədi daşıdığını bildiren Rusiya lideri bunun mümkün olmayacağını söyləyib.

Bazar ertəsi Rusiyanın Ankaradakı səfiri Andrey Karlov rəsm sərgisinin açılış tədbirində güllələnib. O cümə axşamı günü Rusiyada dəfn edilib.

Prezident Recep Tayyip Erdoğan səfiri öldürmüş 24 yaşlı Altıntaşın Fethullah Gülen təşkilatı ilə əlaqəli olduğunu bildirib.

Cənab Putin yerli və xarici 1400 jurnalistin qatıldığı mətbuat konfransında Suriyaya dair bildirib ki, Türkiyə, İran və Suriya prezidenti Bəşər Əsəd gələn ay Astana-da görüş keçirəcək. ABŞ-la bağlı o bildirib ki, Trump və onun komandasının təmsalında ABŞ-la "konstruktiv münasibətlər" qurmaq istəyir. **bbc.com**

**Nəriman
Əyyub**

RÜBAILƏR

"Yaşamaq yanmaqdır" deyib Bəxtiyar,
Vahabzadə daim könüllərdə var.
Səmiyi yaşadı fani dünyada,
Neçə milyon sözü qaldı yadigar.

Qorxusuz yaşamaq istədikdə sən,
Heç kimə yamanlıq etmə həməni.
Yamanlıq eyləsən bil ki, o zaman
Sənə də yamanlıq edəcək düşməni.

Özün alimsənsə nadandan yayın,
Çünki o deyildi heç sənin tayın.
Haqq acı olsa da dinlə sən onu,
Mənəli keçəcək günlərin, ayın.

Ləyaqətsizləri saymayın diri,
Nə qədər olsa da yekəpər, iri.
İrili insanın əqilindədir,
Əqilsiz gözəllər deyildi diri.

Buraxma tamahı özünə yaxın,
Allahın verdiyi ruziyə baxın.
Tamahı çox olan tezəcə qocalır,
Günü çox pis olur elə axmağın.

Özünə bir koma qurmağa tələs,
O zaman əməyin üzərində əs.
Elə ki qalmağa evin düzəldi,
O çəkdiyin əmək deyildi əbə.

Bu fani dünyada ölüm gerçəkdi,
Ölüm ölüm deyil, yer dəyişməkdə.
O dünya var, yoxsa hələ bilmirəm,
Ölüm bu dünyadan getmək deməkdə.

Nə yuxu, nə şəhvət, nə də ki yemək
Birinin də mənası olmasın gerek.
Öz adına layıq işlər gör ki sən,
Hər zaman yaşadar səni tək əmək.

O şey ki insana tam aşıkardı,
Demək orda nəşə xəzinə vardı.
Xəzinəni tapmaq ağıllı işi,
Ağıllı olanlar çox bəxtiyardı.

Səbirli olanda qazanır insan,
Olan o səbirli olammaz peşman.
Səbirsiz heç zaman qazana bilməz,
Səbirsiz olanlar tez itirər can.

Divar tez yıxılar zəifşə təməl,
Təməli də gerek eyləsin düz əl.
Bacarıqsız bənnə təməl qoyarsa,
Axırda binada olacaq əngəl..

Dövrən bir günəşdir, ömür isə qar,
Qar günəş düşəndə olur tarimar.
Əzəldən belədir insanın ömrü,
Mənəli keçirtmək, nə qədər ki var

Düzlük sevən şair taleyi yazar,
Nə yolun itirməz, nədə ki azar.
Artıq zarafatlar olur qüsurlu,
Mənasız yaşayan qəbrini qazar.

Baş salamat olar, dili saxlasan,
Çox danışan rahat olammaz heç an.

**BÊWAR
BARÎ TEYFÛRÎ**
bewar@inbox.ru

Bêrêze

Gelê ku nikare welatê xwera
xwedî derkeve,
Şepirzeye, penabere
pêşê wî hertim reve...

Li tu erda li nav gela tu wext nabe
binecî,

Sözün də yeri var, yeri gələndə,
Söylə həqiqəti, nə gizlət, nə dan.

Təəssüflənmə malın, dövlətin getsə,
Varı özü verən alıbsa nəşə.
Görünür nəncib çıxdığın üçün,
Əlindən alıbdır o verən, kəsə.

Gül içində olan alağı kəsin,
Gülü bəsləməyə üstündə əsin.
Güllərə bənzəyir bəzi gözəllər,
Görəndə çoxalır onda həvəsin.

Dostunun dostuyla sən də dostluq et,
Dostun düşməninin yanından tez öt.
İlanın üstünə qonan milçəkdi,
Zəhərlidir onun yanından tez get.

Özünə rəvam bilməsən nəşə,
Dostuna da rəva bilməyin kəsə.
Həqiqi dostunun yanında ol ki,
Etibarlı dostdur, səndən küsməsə.

Ağıl gücdən üstün olur hər zaman,
Onu belə yaradıbdır Yaradan.
Ağılını işlət, gücə güvənmə,
Eylədiyin səhvi nə gizlət, nə dan.

Normadan çox olan yaxşılıq etmə,
Bir də uzun olan çox yola getmə.
Qəddarlıq eyləmək yaxşı iş deyil,
Nə pislik eyləmə, nə də ki itmə.

Mehriban olanda məhəbbət olar,
Mehribanlıq edən hörmətli qalar.
Pislik eyləməyin nə mənası var,
Pislik eyləyənlər sonra edir ar.

Söz də şərab kimi məst edər səni,
Məst etdiyi kimi ayıldar yeni.
Çox bilən olsan da az danış, az din,
Həqiqətdir eşit şair deyeni.

Yaxşılıq eyləsən pis ola bilməz,
Yaxşılığa heç nə olammaz əvəz.
Yamanlıq eyləmək nədən işidir,
Yaxşı işlərinlə get dünyanı gəz.

Gücsüzə rəhm eylə, güclüdən qorun,
Çün ki o güclülər olurlar harın.
Tək Allahın çatır harına gücü,
Ay harın köməyin olammaz varın.

Yaxşılıq pislik də özünə layıq,
Pislik eyləyəndən daim ol ayıq.
Nə pislik eyləmə, nə ayıq olma,
Dalğa güclü olsa saxlamaz qayıq.

Acımamış yemə, doymaqdan əl çək,
Az yemək mədəyə eyləyir kömək.
Çox yeyib mədəni yormaq nə lazıq,
Çox yeyənlər şişir, az çəkir əmək.

Yazdığına əməl etməyən alim,
Ona hörmət etməz qayğıkeş elim.
Özün ki yazmışan ay alim onu,
Əgər doğrudursa qoy olsun təlim.

Kimin sərvəti çox, səxavətsizsə,
Sərvət başına dəysin, söylədim kəsə.
Zahirən yoxsuldur həmin o insan,
Düşməsin kim ilə o bəhs ha bəsə.

Çalış həddən artıq özünü öymə,
Namərd qarşısında qəddini əymə.
Dolan kişi kimi, dolan mərdanə,
Qudurub heç zaman yoxsulu döymə.

(ardı var)

Bê şərəfdi hesabın jêra tune rûmet û cî.
Mirovên bê welatra nadin rê û dirb derfetê,
Bê itbare, tawanbare li pêş cavê edaletê.

Ne hêcaye, nezaneye li
Pêş cavê hummetê,
Ji bala xweda jî dûre
Nake jêra kerametê.

Gelê ku nikare welatê xwe bi parêze,
Qismetê wî koletîye,
berdeste bêrêze...

22.YI .2013.

**Hüseyin
Kürdoğlu**

VƏTƏNDAŞ

Neçə min ildirsə xalqımın yaşı,
O qədər zamanın vətəndaşıyam.
Göy yaylağım oldu dağların başı,
Şirvanın, Muğanın vətəndaşıyam.

Dəyə də, muxru da, saray da qurdum,
Azğın yağıların ağzından vurdum.
Uca dağlarım la yanaşı durdum,
Yenilməz məkanın vətəndaşıyam.

Xan Arazın oğlu, şah Kürün oğlu,
O Qorqud ozanım, o qoç Koroğlu.
Yerlərə yaraşıq, göylərə bağlı,
Nə qədər dastanın vətəndaşıyam.

Savalan, Dəlidağ, İşıqlı, Qırxqız,
Çiynindən parlayır günəş, ay, ulduz.
Dənizim, çayım da yaşamaz odsuz,
Mən Azərbaycanın vətəndaşıyam.

Gərək Nizamiyə dünya baş əyə,
Şer qürurlandı Füzuli deyə.
Bu yerdə zəkalar ucaldı göyə,
Mən elmin-ürfanın vətəndaşıyam.

Vətəndaş şöhrəti ağırdır, ağır,
Bu yola güllə də, mərmə də yağır.
Dünyaya bir günəş yurdumdan doğur,
Bütün bu dünyanın vətəndaşıyam.

Səsi haqq səsidir qocaman tarın,
Kamanım çağlayır hey narın-narın.
Ədalət saziyla tufan qoparsın,
Bu sazın, kamanın vətəndaşıyam.

Burda açar gülü min bir diləyin,
Siz də Kürdoğludan şer diləyin.
Bu suyun, torpağın, odun, küləyin,
Bu göy asmanın vətəndaşıyam.

3.5.2000

YENİLMƏYƏN

BİR BAYRAĞA DÖNDÜNÜZ

Yatın bu dağ sinəsində şəhidlər,
Sinəmizdə çarpaz dağa döndünüz.
Qış gecəsi zülmət ilə döyüşdə
Gur məşələ, şam-çırağa döndünüz.

Nə gördünüz məkrli yer üzündə,
Kül oldunuz alovunda, közündə.
Anaların, bacıların gözündə
Qan qarışıq bir bulağa döndünüz.

Ölməyəcək yaralanmış bu məslək,
Məzarınız təpə-təpə al çiçək.
Doğuldunuz bu torpağın eşqitək,
Şəhid kimi bu torpağa döndünüz.

Zaman duya, dünya bizi dinləyə,
Ürəyimiz nişan oldu gülləyə.
Bakımızda yeni, ülv Kəbəyə,
Qarabağda uca dağa döndünüz.

Qanımızda kükrəyəcək odunuz,
Qızıl qanla qara ləkə yudunuz.
Azadlığa dastan olmuş adınız,
Bu kitabda min varağa döndünüz.

Ziyarətə dalğa-dalğa sel gələr,
Gün olar ki, Təbrizdən də el gələr.
Yurduzdan qaçar qara kölgələr,
Od yurdunda gur ocağa döndünüz.

Tanıdaraq qaniçənin həddini,
Uçurdaraq mənamliyin səddini.
Qoy xalqımız düzəltsin öz qəddini,
Yenilməyən bir bayrağa döndünüz.

Bakı, 17.02.1990

Çeməsor

" Jibocanêşehîdê
azadiyêldrîsReşo"
Zavayêxwînêşêrîn,
bi xemlekekurmanciyarengîn,
bi tihnamûsanaevînê,
ristekewerde kênjînê
li serqiraxagerdenatediçûrisin...

Çiqassor î eykeder, rengêbirînê
biherike ... biherike...

Eycanêpak li berkelecanate
şitlênazadiyêşîndibin...
Kulîlkênala me
Ji bin kevîrênzordestiyê
dibişkuvin...

Dîsa bi tîpênzêrîn,
qiraxaçemêşordipelînim...
Hêsirêngareng bi keseraxwe
re diherikînim...

Bes e çemobes e...
Avdaratejixwîna me têrnabe?
Bes e dilvînêmişgehê,
zavayêcanbuhar
li serpirdaqehremaniyate
dîrokê,
ewî bi karwanêfirîştan re
dî rûpelênazadiyê de binivîsîne...

Bicilênspî,
li serhespêspî
digel "DerwêşêŞerqî"

**Ezîz
Xemcivîn**

û "SiyamendêSilîvî"
bikoç û karwanekîhimhimî
me pakrewanêxweguhast...

Jiyanapîroznavêvîşêrîjî
li sersîngaxwebixemilîne...

17.03.2012

**Tariyel
Cəlil**

İNDİ YALAN, YALAN KÜRDƏM

Babam Nəbi, nənəm Həcər,
Əsli bəlli ərən Kürdəm.
Namərdləri, şərəfsizi,
Mərd önünə sərən Kürdəm.

Göz açmışam at belində,
Qara sazın zil telində,
Dəlidağın Kürd elində,
Kürd bətnindən doğan Kürdəm.

Mərd anadan igid doğan,
Nəsiləndən qeyrət yığan.
Dar qəfəsə geniş sığan,
Hər cür sınaq görən Kürdəm.

Zirvələrdən nəre çəkən,
Beqeyrətin qanın içən,
Yaxşısını pisdən seçən,
Haq yerini bilən Kürdəm.

Qartal kimi qayalarda,
Şahin kimi səmalarda,

Igid kimi davalarda,
Kürd izini, qoyan Kürdəm.

Sərt qayadan məğrur keçən,
Bal bulaqdan şərbət içən,
Dağ döşündən lələ biçən,
Saf çiçəyi dəren Kürdəm.

Düşməninə əyilməyən,
Ayaqlara geyilməyən,
Qiruruna yenilməyən,
Kəhər üstə, kürən Kürdəm.

Millətine mərd yarıyan,
Haq yarasın hey sarıyan,
Şərəfini tək qotuyan,
Haqsızlığa dinən kürdəm.

Döyüşlərdə döyülməyən,
Qeyrətinə söyülməyən,
Polad kimi əyilməyən,
Tən ortadan sınan Kürdəm.

İndi mərdi görünməyən,
Yağla-şoru bilinməyən,
Vətən dağı silinməyən,
Qürbət eldə viran kürdəm.

Pəran düşdü doğmam, yadım,
Küskün oldu ismim, adım,
Eşidilmir gurd fəryadım,
Əzəməti talan Kürdəm,
İndi yalan, yalan Kürdəm.

AZƏRBAYCANIM

Ən uca zirvəsən sən,
ən yüksək bayrağın var,
Dünyalara səs salan
səsin var, sorağın var.
Yaxşılığın içində öz yerin,
öz adın var,
Xalqımızın şöhrəti, şanı
Azərbaycanım,
Hər kəsin qürur yeri,
canı Azərbaycanım.

Qartal kimi zirvədə
qanadlanıb uçursan,
Açılmayan qapıları
qüdrətinlə açırısan.
Günəş kimi, ay kimi
hər tərəfə saçırısan,
Dünyamızın sultanı,
xanı Azərbaycanım,
Hər kəsin qürur yeri,
canı Azərbaycanım.

Bu şərəfli ölkənin
Azərbaycan adısan,
Ömrümüzün bəzəyi,
ağzımızın dadısan.
Damarlarda çağlayıb,
goşub-daşan qanısan,
Cəlil sənin övladın, tanı,
Azərbaycanım,
Hər kəsin qürur yeri,
canı Azərbaycanım.

Şeyh Said Kıyamı'na “İngiliz Parmağı” İftirası ve Gerçekler

Yıllardır Şeyh Said Kıyamı'nda “İngiliz parmağı” arayan ve kıyam hareketine bu minvalde iftiralar atan Türk devletinin aksine, İngilizler de Şeyh Said Kıyamı'nda “Türk parmağı” aramış, onlar da aynı minvalde ve fakat ters yönde iftiralar atmışlardır.

Şeyh Said Kıyamı'nda envâ-i çeşit devlet terörünü ve zûlmü işlemekten imtina etmeyen Türk devleti, işlediği tüm bu canavarlıklar yetmiyormuş gibi, Şeyh Said Efendi'ye ve âzîz kıyamına her türlü çirkin iftirayı atmaktan da edep ve hâyâ duymamıştır.

Bunlardan en başta geleni, “İngiliz parmağı” iftirasıdır. Bizzat İngilizler tarafından kurulan bir rejimin, üstelik yaptığı inkılaplarla halkını kılık ve kıyafetinde İngilizler'e benzetmeye çalışan bir rejimin, kendisine karşı gerçekleştirilen ayaklanmaları “İngiliz oyunu” diye karalaması oldukça gülünçtür ve esasında ciddiye alıp üzerinde durmaya bile değmez. Fakat biz yine de birkaç bilgi ve bulguyu burada paylaşalım, sırf kitabımız renklensin diye.

Yıllardır Şeyh Said Kıyamı'nda “İngiliz parmağı” arayan ve kıyam hareketine bu minvalde iftiralar atan Türk devletinin ve güdümündeki medyanın / tarihçilerinin aksine, İngilizler de Şeyh Said Kıyamı'nda “Türk parmağı” aramış, onlar da aynı minvalde ve fakat ters yönde iftiralar atmışlardır. Yani nasıl ki Türk tarafı kıyamı “İngiliz oyunu” olarak görmüşse, İngiliz tarafı da kıyamı “Türk oyunu” olarak görmüştür. Sebep ise aynıdır; Musul mes'elesi. İngiltere'ye göre Türkler daha kendi bölgelerinde yaşayan Kürtler'le başa çıkmadıklarına göre, kendi bölgeleri dışında kalan Musul'daki Kürtler'le nasıl başa çıkacaklardı? İşte bu nedenle Türkiye sınırları içerisindeki bir ayaklanmanın sahneye konulması gerekiyordu. (1258)

Hatta Türk devletinin ve Türk medyasının, kıyamı İngilizler'le ilişkilendirme çabaları İngilizler tarafından bile şaşkınlıkla ve hayretler içinde karşılanmıştır. O dönemde çıkan “Times” gazetesi, şunları yazmıştır:

“Türk devletinin iddiaları dikkate alınır-sa, isyanın askerî kuvveti veya zaafı ne derece olursa olsun, hadise mühim bir mahiyet göstermektedir. Anlaşıyor ki bu uzak şark vilayetlerinin ahalisinden hiç olmazsa büyük bir kısmı Cumhurperverler tarafından yapılan esaslı tebdilattan gayr-i memnundurlar ve dînin siyasetten tefrikine dair Cumhuriyet'in başlıca akidesini kabul etmiyorlar.

Münver fırka devlet taraftarlarının dîni, siyasî bir alet olarak kullanmaktan men edecek yeni kanunlar ve tedbirler düşündükleri haber veriliyor. Toros dağlarının Kürtler'i arasında bu kanun tesiri haiz olup olmayacağı belli değildir. Şarkta daima gayr-i kabil tefrik olan dîn ile siyasetin hep böyle kalacağı görülüyor. Türkler kendi memleketlerinde vuk'u bulan ve esası bu kadar haiz olan bir isyanın İngiltere tarafından tahrik olunduğunu söyleyecek kadar cinnet gösteriyorlar.” (1259)

Görüldüğü gibi Türk devletinin kıyamla ilgili “İngiliz parmağı” iddialarını İngiliz medyası bile “çılginlık” (delilik, saçmalık, deli saçması) olarak nitelemektedir.

İngiliz medyasının bu iddialara bu kadar şaşırması da gayet normaldir. Zira aynı iddiâyı onların devleti İngiltere de Türk tarafı için ortaya atmakta, biraz önce değindiğimiz gibi, kıyamda “Türk parmağı” olduğunu ileri sürmektedir. Dönemin İngiliz belgelerine bakıldığında, hakikaten şaşılacak ilginç yorumlara rastlanmaktadır. Bunlardan biri, Şeyh Said Kıyamı'nın Türkiye tarafından planlanarak çıkartıldığıdır.

“İsyancılar”ın liderlerinin sınırı aşarak kardeşlerini kurtarmak üzere Musul'a girmeleri, sonra da bütün bu bölgeyi Türkiye'ye teslim etmelerini sağlamak, Irak Kürtleri'nin Türkiye'de başarılı bir ayaklanmayı gerekçe göstererek Türkiye Kürtleri ile birleşeceklerini ilan etmeleri ve sonra da bir bütün halinde Ankara'ya bağlanmalarını sağlamak, hiç olmazsa ayaklanmayı bahane edip Irak sınırına yığınak sağlamak amacıyla Türkiye'nin bu “isyan”ı planladığı düşüncesi, İngiltere tarafından ileri sürülmektedir. (1260)

Evet... İngilizler'in iddiaları da böyle ve nerdeyse Türk devletinin iddialarıyla tıpatıp aynı. Fakat, tersinden bir aynılık bu. Her iki tarafın iddiaları da “deli saçması” olduğu için, hangisinin daha “çılgin” olduğuna karar vermek, gerçekten zor.

Nitekim bizzat TC Başbakanı İsmet İnönü de kendi güdümündeki Türk medyasına yaptığı açıklamada, aynen şunları söylüyor ve kendilerinin ortaya attığı “İngiliz parmağı”na delil bulunmadığını itiraf ediyor: “Şeyh Said, harekât esnasında dîni kurtarmak dâvâsını açıktan ortaya atmış bulunuyor. ‘Hilafet kalkmıştır, dîn tehlikededir, dîni kurtarmak lazımdır’. Dâvâları bu. Şeyh Said isyanını İngilizler'in hazırladığı veya meydana çıkardığı ile ilgili hiçbir delil bulunmuyor.” (1261)

Cumhuriyet dönemi Türk – İngiliz ilişkileri konusunda uzman olan Prof. Dr. Ömer Kürkçüoğlu, konu hakkında İngiliz belgelerini taradıktan sonra, “İngiltere'nin Kürt sorununa karşı genel ilgisi gereği ayaklanmayı yakından izlediği fakat destekleyici bir tutumdan da kaçındığı” tespitini yapmaktadır. (1262)

Prof. Dr. Ömer Kürkçüoğlu'nun bu tespiti dikkate değerdir. Resmî tarihin “İngiliz desteği” iddiâsı taktik ve stratejik açıdan da tutarsızdır. Çünkü yabancı yardımına dayalı bir ayaklanmanın ülkenin ortasında değil, yabancı yardımının en kolay ulaşacağı sınır bölgelerinde başlaması gerekirdi. Oysa ki Şeyh Said Kıyamı, yabancı yardımına hiç elverişli olmayan iç kesimlerde vuk'u bulmuştur.

Bu gerçeği dönemin Erzurum milletvekili General Rüşdî'nün kıyam vesilesiyle Türk basınına yaptığı açıklamada da görmek mümkündür. General Rüşdî basına yaptığı açıklamada, “Hadisede ecnebî parmağı olduğunu zannetmiyorum. Çünkü Genç ve Muş, memleketin ortasındadır. Ecnebîlerle temas etmek maksadı olsaydı, asîler hududa yakın, mesela Zaho'ya çekilip şimdiye kadar tek bir memurumuzun girmedığı aşiretlerle birleşebilirlerdi” şeklinde oldukça mantıklı bir tespitte bulunmaktadır. (1263)

Konunun bir diğer uzmanı olan tarih

profesörü ve siyaset bilimcisi Prof. Dr. Mete Tuncay da çok açık bir şekilde, “Hemen belirteyim ki, Şeyh Said Kıyamı hakkında resmî ideolojinin ileri sürdüğü ve Sol çevrelerde de benimsenen ‘İngiliz kışkırtmalarının yol açtığı’ tezi inanılması güç görünüyör” demektedir. (1264)

Aynı gerçeği Prof. Dr. Mim Kemal Öke de teslim etmektedir. Açıkça şunları demektedir: “Ayaklanmanın ilk günlerinde ortaya atılan ‘İngiliz desteği’ söylentisini İngilizler başından sonuna kadar reddetmiştir. O günden bugüne zaten bu iddiâyı destekler hiçbir belge de bulunamamıştır.” (1265)

Halk bilimi araştırmacısı Dr. Yaşar Kalafat da, “Bu konuda çeşitli iddialar ortaya atılmışsa da İngiltere'nin isyandaki yeri hakkında belgelere dayalı kesin bilgi

ortaya konulamamaktadır” diyerek aynı gerçeği teslim etmektedir. (1266)

Hatta bizzat dönemin İngiliz büyükelçisi Ronald Lindsay bile, 23 Mart 1925 tarihli raporunda, “İç karışıklıklarının Türkiye'yi barış içinde kalkınma işinden alıkoymasının İngiltere'nin çıkarlarına uygun düşmediğini” söylemektedir. (1267)

Hilafet'in kaldırılmasını ise Musul'daki İngiliz yetkili bakın nasıl sevinçle karşılıyor: “Bu İngiltere için inanılmayacak kadar mükemmel bir şey. Musul sorununun çözüme kavuşturulmamış olduğu bir sırada Halifelik'in kaldırılması, İngiltere'nin İslam etkeni dolayısıyla duyabileceği endişeyi gidermek için birebirdir.” (1268)

Gazeteci – yazar Mustafa Akyol da konuyla ilgili şunları yazmaktadır: “Şeyh Said'i İngilizler'in kışkırttığı yalanını okur dururuz. Bu, bize yine devlet tarafından belletilen ‘iç düşmanları kullanan dış mihraklar’ ezberinin ‘kurucu efsanesi’dir. Gelgelelim, bu efsanenin pek bir temeli yoktur. Çünkü gerçekte Şeyh Said'in İngilizler adına hareket ettiğini, onlardan aktif destek aldığını gösteren hiçbir delil yoktur elde. Aslında isyanın kaynağı ‘dışta’ değil ‘içtedir. En büyük sebep de, Ankara'nın Kurtuluş Savaşı'ndaki ‘Müslüman kardeşliği’ temasını bırakarak birden bire laikçi ve Türkçü kesilmesidir. Kırılma noktası, Şeyh Said isyanından 10 ay önce Ankara'da alınan iki karardır: Medreselerin yasaklanması ve Hilafet'in kaldırılması.” (1269)

Komünist lider Hikmet Kıvılcımlı, kıyamı “Şeyh Said isyanı gerek millî, gerekse milletlerarası mikyasta irtica idi” gibi aşağılayıcı sözlerle mâhkum ederken (1270), İslamcı lider Necip Fazıl Kısakürek ise “Şeyh Said'in İngilizler'in adamı olduğu iddiâsı külliye iftiradır. Şeyh Said sırf kendi başına ve sadece inancı uğruna hareket ederek kıyam etmiştir” sözleriyle

kıyamı pâklamakta, Şeyh Said'i sahiplenmektedir. (1271)

Bütün bu gerçeklere rağmen, elde hiçbir delil olmaksızın Şeyh Said ve mücahidlerine bu iftiraların atılmasının sebeplerini de, sanırım en güzel biçimde Şeyh Said'in torunu râhmetli Abdulmelik Fırat izah etmektedir: “Bugün Türkiye'yi yönlendiren iki önemli kuruluş var: Biri Türk Tarih Kurumu, ötekisi Türk Dil Kurumu'dur. Dil Kurumu; Türk dilini yozlaştırmak ve Anadolu kökeninden uzaklaştırmak, uyduruk kelimeler üretmekle görevlidir. Tarih Kurumu ise rejimin saçma sapan görüşlerine kılıf hazırlayarak gerçekleri perdelemek, gerçeği senaryolarla hazırlamakla görevlidir. Sistemin uygulayıcı ikinci adamı İsmet İnönü, yazdığı hatıratında, ‘1925 Şeyh Said hadisesinde İngiliz ve herhangi bir dış gücün ilişkisine rastlanmamıştır’ demektedir. Vesikalarıyla ve pratikteki uygulamalarıyla Türkiye'yi yönlendiren sistem, galip devletin, yani İngiliz, Rus ve Fransızlar'ın onayı ile kurulmuş bir devlettir.” (1272)

Abdulmelik Fırat'ın tespitleri, oldukça dikkate değerdir. Zira 1923 yılında Lozan'da imzalanan anlaşma ile Türkiye'nin sınırını çizen, TC'nin tapusunu veren İngiltere ve Fransa idi. “Kürt sorunu”nu yadsıyan da yine onlardı. İki yıl önce çizdikleri sınırlardan pişmanlık duymaları için bir neden yoktu. Ayrıca Türkçe'ye de çevrilmiş belge, bilgi ve kitaplar da “emperyalizmin oyunu” söylemini yalanlıyordu. Bilakis suçlananlar (İngiltere ve Fransa), Şeyh Said Kıyamı'nı bastırabilmesi için bizzat Türk devletine yardımda bulunmuştu.

Ermenî yazar Garo Sasonî, Şeyh Said Kıyamı ile ilgili yazdığı kitabında, kıyamın bastırılması için İngiltere ve Fransa'nın TC'ye yaptığı yardımları uzun uzun anlatmaktadır. (1273)

Garo Sasonî'nin yazdığına göre, İngiltere o dönemde egemen olduğu Irak sınırını tutarak, Barzanî'nin güneyden yardıma gelmesini önledi. Fransa da Suriye sınırını tutmakla kalmadı. Türk birliklerinin arkadan kuşatması için Suriye'den geçen demiryolunu emrine verdi. O nedenle Kürt çevreleri, İngiltere ve Fransa'nın tutumlarını da yenilginin nedenleri arasında sayıyorlar. (1274)

Şeyh Said ve âzîz kıyamı hakkında – halen günümüzde dahi – yaptığı çirkin propagandalara karşın Türk devleti, emperyalist Batı devletlerinin her türlü desteğine sahipti. Örneğin laik Türk devletinin Kürt İslam ayaklanmasını bastırması için emperyalist Fransa, Bağdad Demiryolu'nu Türk ordusunun hizmetine açmıştı. Fransızlar'ın, Bağdad Demiryolu'nun kullanılmasına izin vermesiyle birlikte, kıyamı bastırmak için laik Türk ordusu kuvvetlerinin Kürdistan'a gönderilmesi gerçekleşti. M. Kamâl ise kıyama katılmayan kimi Kürt aşiret reislerine, Türk kuvvetlerine katılma ve “isyan”ı bastırmada yardımcı olmaları konusunda emir verdi. (1275)

İngiliz belgelerinde de Türkiye suçlanıyor. İngilizler, Şeyh Said Kıyamı'nı, Musul'un İngiltere'nin elinden alınması için Türk devleti tarafından tertiplendiğini iddiâ etmektedirler. (1276)

Yani nasıl ki Türkiye kıyamda “İngiliz parmağı” iftirası atıyorsa, İngiltere de “Türk parmağı” iftirası atmaktadır.

Bütün bunların ardından, bir değerlendirmeye de biz yapmak istiyoruz: Şeyh Said ve mücahidlerinin fotoğrafları ile Atatürk ve adamlarının fotoğraflarını yanyana koyun ve iki taraftakilere de dikkatle bakın. Sizce hangi taraftakiler giyim ve görünüşleriyle İngilizler'e daha çok benziyor? **haberdıyabakir.net**

Zilan: İhanete uğrayan, Kürdler ve Şeyh Said'dir

Sıdkı Zilan: İhanete uğrayan, Kürdler ve Şeyh Said'dir. Azadî Cemiyeti ve Şeyh Said değil, Kemalistler İngilizlerle anlaştı. Kemalizm işgalcilerin ideolojisidir.

AK Parti MKYK Üyesi, İstanbul Milletvekili Anayasa Profesörü Burhan Kuzu'nun Şeyh Said ile ilgili sosyal medya paylaşımı, bir çok aydın, yazar, siyaset adamı ve Şeyh Said Ailesi üyelerinden sert tepki gördü. Burhan Kuzu, sert tepkiler karşısında, Şeyh Said ve arkadaşları ile birlikte Türkiye'nin müttefikî İngilizlere de iftira niteliğindeki twiti silmek zorunda kaldı. Konu ile ilgili olarak, Avukat Yazar Sıdkı Zilan şunları dile getirdi: İhanete uğrayan Kürdler ve Şeyh Said'dir.

Azadî Cemiyeti ve Şeyh Said değil, Kemalistler İngilizlerle anlaştı. Kemalizm işgalcilerin ideolojisidir. Şeyh Said bize ait olanı temsil eder. Kemalizm; Türke de, Kürde de ihanet etmiştir. Şeyh Said, Seyyid Rıza ve arkadaşları terör şebekesi olan sözde mahkeme kararıyla şehid edildi.

Şeyh Said; alim olarak Osmanlı ailesinin meşru halife olmadığını biliyordu; ceddî de muhalefet ettiğinden 4. Murad tarafından şehid edilmişti. Yavuz ile Kürdler arasında imzalanan ittifak anlaşması; ihlallere rağmen yürürlükteydi; Hilafetin ilgası ile Kürdlerin eli serbest kaldı.

Seküler yaşama ve Kemalist rejimin İslam'a hasım karakterine rağmen; bugün bile İslami gerekçelerle TC'ye bağlılık gösteren Kürdler çoktur.

Bu nedenle; Şeyh Said'in hilafet gerekçesine dayanması en doğru olanıydı. Kıyamın asıl tepkisi 1924 anayasasına, Kürdleri inkara karşı oldu. **haberdiyarbakir.net**

Türkiye Cumhuriyeti, Kur'an, Sünnet ve Kürdistan

Türkiye Cumhuriyeti, cumhura sormadan ve fikrini almadan Kur'an'a ve Sünnete muğayir olarak Türklük üzerine kurularak Kürdistan'ı inkar edip yasaklamış...

Bugün imam hutbede bir kaç kere tekrarladı:

Halep, Suriye, Filistin, Yemen, Afganistan vs'deki Müslümanların halleri perişanlıktır diye... Bunun en büyük sebebini Kur'an ve Sünnetten uzaklaşmamız olarak anlatıyordu...

Düşündüm.. Onlardan fazla olmasa da eksik olmayacak perişanlıklar Kurdistan'ın her tarafında da yaşandı ve yaşanıyor...

Peki imam neden Kurdistan'ı bu sayılanların sırasında saymaz?...

Çünkü hutbe verdiği cami ve kendisinin maaşlı ve bağlı olduğu Türkiye Cumhuriyeti, cumhura sormadan ve fikrini almadan Kur'an'a ve Sünnete muğayir olarak Türklük üzerine kurularak Kürdistan'ı inkar edip yasaklamış...

Kendi içinde bulunduğu kurumu Kur'an ve Sünnet çizgisine getirmeyen bir söylem, dinleyici ve cemaati etkilemeyeceği gibi uzak diyarlardaki Müslümanlara hiç dinletemez. Ves-selam... **haberdiyarbakir.net**

Sıdkı Zilan: Kürd Milleti ve Kürdistan demek suç değildir

Sıdkı Zilan: Kürdistan demek, Kürd Milleti demek, Kürdistan bayrağı demek, Kürdlerin kendi kadim topraklarında kendi idarelerini savunmak suç değildir.

Sitemiz Yazarı ve Hukuk Danışmanı Sayın Sıdkı Zilan bu akşam Diyarbakir'de savcılığın talebi ile ifade vermeye çağrıldı.

İrkçılık suçlamasına maruz kalan Zilan, "İrkçılık suçlamasını reddediyorum. İrkçılık, TC'nin anayasasında, mevzuatında, fiiliyatında 1924 yılından beri vardır. Elan devam etmektedir" dedi.

Sıdkı Zilan, "Kürdistan demek, Kürd Milleti demek, Kürdistan bayrağı demek, Kürdlerin kendi kadim topraklarında kendi idarelerini savunmak suç değildir." diye belirtti.

Avukat Yazar Sayın Sıdkı Zilan, yaşanan gelişmeyi şöyle dile getirdi:

Bismillah, bu gece sosyal medyadaki paylaşımlardan dolayı ifade verdik. 90'lı yıllarda, 28 Şubat sürecinde de yargılandık ama mahiyet aynı.

Kürdistan illerindeki Türk bayrakları ile yürüyüşlere dair yazdıklarımız üzerinden suçlamalarda bulunulmuş; tüm sorulara uzun bir cevap oldu.

Tabii ve ilahi hukuk; kişiye muhalif olma, özgürce fikrini beyan etme hakkını veriyor. Şimdiye kadar gayrimeşru hiç bir şeyi desteklemedim.

Terör insanlık suçudur, onu övmek de suçtur. 'Bölücülük' ile terör aynı şey değildir. 'Bölücülük' meselesi siyasi bir meseledir, suç değil.

Kürdistan demek, Kürd Milleti demek, Kürdistan bayrağı demek, Kürdlerin kendi kadim topraklarında kendi idarelerini savunmak suç değildir.

Mesela; suçlamada geçtiği gibi; biz Kürt kökenli değil, Kürdüz. Kadim bir coğrafya sahibi, kültür ve dil sahibiyiz. İrkçılık suçlamasını reddediyorum. İrkçılık, TC'nin

anayasasında, mevzuatında, fiiliyatında 1924 yılından beri vardır. Elan devam etmektedir.

Yürüyüş yapmak nasıl bir hak ise onu tasvip etmediğimizi söylemek de bir haktır.

Barışı, kardeşliği; bu suçlamalarda bulunanlardan daha fazla savunuyor, onlardan daha fazla bu konsepti hizmet ediyoruz.

Savunmamım özü budur. İrticalen bunları söylemek kısmet oldu. Allah, taksiratımızı, günahlarımızı affetsin; faydalı işler nasip etsin inşallah! **haberdiyarbakir.net**

52 STK'dan Diyarbakir'da barış çağrısı

'Eşitlikçi ve Çoğulcu Demokrasi Ağı' projesi çerçevesinde 52 kitle ve meslek örgütü, deklarasyon ile Diyarbakir'da barışçıl ve demokratik

ortak basın toplantısıyla açıkladı. Doğu ve Güneydoğu bölgelerindeki Meslek Odaları, Sendikalar ve çeşitli sivil toplum örgütlerinin katıldığı toplantıda,

çözüm çağrısında bulundu. 'Dicle Toplumsal Araştırmalar Merkezi (DİTAM) tarafından yürütülen "Eşitlikçi ve Çoğulcu Demokrasi Ağı" projesi çerçevesinde 52 kitle ve meslek örgütleri ile kanaat önderleri Diyarbakir'da bir otelde bir araya geldi. Proje çerçevesinde oluşturulan "Toplumsal Barış Ağı" hazırladığı deklarasyonu

Türkiye'nin çoklu etnik yapısı dikkate alınarak, toplumsal barışın yeniden yapılması için, deklarasyon yayınladı. Deklarasyonda şu çağrılarda bulunuldu.

1- Yasama, yürütme ve yargının bağımsızlığı ile birlikte, erkler arası Denge ve Denetleme mekanizmasının sağlandığı, Eşitlikçi ve Çoğulcu bir Anayasa hazırlanmalı,

2- Kürt halkıyla birlikte hak talep karlığında bulunan diğer etnik kimliklerin kolektif hakları Anayasal güvence altına alınmalı,

3- Katılımcı ve şeffaf bir ademi merkezîyetçi yönetim modeli geliştirilmeli,

4- Din, dil, ırk ve etnik köken ayrımcılığı bir daha eski tekçi kimliklere dönmek üzere sona erdirilmeli,

5- Kutuplaşma ve ayrımcılıkla mücadelede için yasal düzenlemeler yapılmalı,

6- Halklara, mağdur ve mazlum kimliklere yönelik nefret suçunun insanlığa karşı işlenmiş suçlar nevinde olduğu gerçekliğinden hareketle reddedilmeli,

7- İşkence başta olmak üzere; cezasızlık ve kötü muamele ile etkin mücadele edilmeli,

8- Karar verme süreçlerine halk ve sivil toplum örgütlerinin etkin katılımı sağlanmalı,

9- Yönetim şeffaf olmalı ve halka hesap verebilir olmalıdır. **haberdiyarbakir.net**

Kürdler ve Kürdistani şahsiyetler sahipsiz değildir

Kürdler, kendilerine reva görülen her edepsizlik ve zulme karşı meşru çerçevede tepkilerini ortaya koyabilmeli. Kürdler, kendilerine reva görülen her edepsizlik ve zulme karşı meşru çerçevede tepkilerini ortaya koyabilmeli.

Kürd halkı ve Kürdistani şahsiyetler sahipsiz değildir.

Şeyh Said Kıyamı, tarih boyunca mazlum bırakılmış Kürd milletinin kendisine dayatılan gayri insani ve gayri ahlaki bir zulme karşı vermiş olduğu onurlu ve şerefli bir kıyam ve mücadelenin adıdır.

Şehid Şeyh Said, bu topraklarda hem Kürdlerin, hem Müslümanım diyebilen bütün kesimlerin saygı duyduğu bir İslam âlimi ve ortak bir değerdir.

Lozan Antlaşması 20 Kasım 1922'de başladı, 24 Temmuz 1923'te imzalandı. Şeyh Said Kıyamı 8 Şubat 1925'te başladı, 29 Haziran 1925'te merhum Şeyh Said ve arkadaşlarının idamıyla son buldu.

Tarihi ters yüz ederek bunun üzerinden algı operasyonları yaratmanın kimseye bir faydası dokunmaz.

Çok farklı milletlerden oluşmuş İslam milletler topluluğunda hiçbir kavim, millet, mezhep veya anlayış diğerini tahkir ve rencide etme hakkına sahip değildir...

Bu nedenle çok farklı millet ve toplulukların yaşadığı, insan hakları kültürü ve hukuk sicili temiz, demokrasisi normal olan bir ülkede, prof unvanını almış ve kendi soy ve değerlerine gerçek anlamda saygısı olan hiç kimse, gerekçesi ne olursa olsun, farklı millet ve kimliklere yönelik seviyesiz bir üslupla, hakaretamiz ve rencide edici ifadeler

kullanamaz. Bu tarz beyanlarda bulunamaz.

Başta bu beyan olmak üzere, bu ve buna benzer açık-

lamaları kınıyoruz.

Bu tarz açıklamaların çok kimlikli toplumların toplumsal barış ve huzur iklimini temelden sarstığını, bu nedenle ilgili mercileri bu tarz beyanları yapanlar hakkında gerekli işlemleri yaparak, bu tarz ötekileştirmelerin önüne geçmeye davet ediyoruz.

Kürd halkı ve Kürdistani şahsiyetler sahipsiz değildir.

Kürdlerden yükselen tepkiler, kiblelerini şaşırınlara geri adımlar attırır. **haberdiyarbakir.net**

Ədalət Əyyub oğlu Bədirxanov

KÖNLÜM

Şair dostum Ələvsət Saldəşə

Az qalıbdı, yay qurtarır, payız gəlir,
Solur yarpaq, qalıb baxa, baxa, könlüm.
Göy qurşağı yoxa çıxıb, külək əsir,
Kaş görünə qara bulud, baxa könlüm.

Yay da keçdi, yağmadı ki, sevinəm mən,
Bir damcının həsrətini çəkirəm mən.
Baş fırlanır, buludlara baxıram mən,
Yuxu da yox, yenə çıxıb, yoxa könlüm.

Yoxdur dua edənlərdə bir nurlusu,
Torpaq yanır, hər tərəfdə, kül qoxusu.
Bu quraqlıq faciədir, ən doğrusu,
Buludlar da toqquşmur ki, çaxa könlüm.

Ələvsətin Ədalətə, məktubu var,
Ədalətin Ələvsətə, cavabı var.
Hər məktubun, ayrılıqda savabı var,
Yağmırsa daş, yağa yağış, axa könlüm.

KÖNLÜM

Şair dostum Ədalət Bədirxanova

Gücüm çatmadı ki, yarıdam onu,
Məcburam, həsrətdə qarıdam onu,
Bir günlük tapmıram, qurudam onu,
O qədər islanıb yağışda könlüm.

Dindir ürəyimi, dərdim dil açsın,
Göyərsin sinəmdə, Qızılgül açsın.
Yoxdur bir duaçım, Haqqa əl açsın,
Batıb xirtdəyəcən qarğışda könlüm.

Bir təmiz ad üçün keşikdə durdum,
Ağır yüküm ilə mən məni yordum.
Ömrün hanasına ilmələr vurdum,
Toxundu al-əlvan naxışda könlüm.

Uduzub ömrünü, qumara, bilmir,
Gorda sağalacaq bu yara, bilmir.
Çalışır, zindandan qurtara bilmir,
Əsirdi bir küskün baxışda könlüm!

Gözlərim yol çəkir, xəyala dalıb,
Nə yaxşı, Ədalət yadına salıb.
Ələvsət, mən bilən düzə çox qalıb,
Hələ ki, yol gedir yoxuşda könlüm.

Ələvsət Saldəş.

SƏNİN ÜÇÜN DARIXMIŞAM

Bir qartalam,
Zirvələdir,
Qayalardır,
Yurdun mənim!
Ərinməzəm,
Dəli dağam.
Mən Hoçazam,
Çal bayıram,
İsti suyam,
Buz bulaqlar

Oylağıyam!
Çəmən məndə,
Çiçək məndə,
Dərdə dərman,
Sular məndə!
Həkəriyəm!
Laçın çayam!
Qayalardan,
Axaq suyam!
Daşdan, qumdan,
Xam torpaqdan,
Çiçəklərdən,
Yoğrulmuşam!
Qana, qanam,
Cana, canam.
Tezi, gec,
Qayıdacam!
Yuvam mənim,
Yurdum mənim,
Sənin üçün,
Vətən üçün,
Dağlardakı
İzim üçün,
Yollardakı
Gözüm üçün,
Doğma yurdum,
Sənin üçün,
Laçın üçün,
Darıxmışam!
Laçın üçün,
Darıxmışam!

NƏSİHƏTNAMƏLƏR

(silsiləsindən)

Loğmana inamın olmazsa əgər,
Azar üstələyər, üstə dərd gələr.
İnanıb, dərmanı qəbul edərsən,
Sağlamlıq tacını, əldə görərsən.

Uşaq məktəb nədir, anlasa əgər,
Hələ uşaq ikən, müəllimin sevar.
Gündə bir yeni söz öyrənə bilsə,
Gələcək ömrünü xalqa sərf edər.

İstəsən əmlakın tezəcə çoxalsın,
Kasıba pay ayır, gözü qalmasın.
Kamil ol, qanana arxa çevir ki,
Qanmazın əlində dilin qalmasın.

Söz var saniyədən azdır müddəti,
Söz var əyari çox, yoxdur qiyməti.
Sərraf ol, müdriklik, çətin zirvədir,
Hər sözün qiyməti dəyəridəndir.

Xəyanət edərsə bil ki, doğmalar,
Ən döyüşkən ordu çarəsiz qalar.
Çox şahlar devirdi naqis olanlar,
Sapı öz kökündən olan baltalar...

Vurduğun bir mismar əyilsə əgər,
Çalış onu düzəlt etmə dərbəder.
İşinə nizamlı elə yanaş ki,
Mismarı vurasan axıra qədər.

Atalar sözüdür eşitsin bəşər,
İş tərs gətirəndə kirpik göz deşər.
Kibriti çaxanda ehtiyatlı ol,
Alışan qığılcım gözünə düşər.

Barzanî helwesta İran û Tirkîyê ya li ser serxwebûnê eşkere kir

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî got, helwesta Tirkîyê û İranê ya derbarê serxwebûna Kurdistanê de ne wekî viyana Herêma Kurdistanê ye.

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî derbarê rojeva herêmê de piştî konferansa "Serxwebûna Kurdistanê" ya li Zanîngeha Amerîkî ya Duhokê ji Al-Monitorê re axivî û diyar kir ku Tirkîye hêj ji bo

Hebûna PKKê li vê herêmê pêşiya ji nûve avakirinê asteng e. Xelk nizane ka piştî veqerê dê rastê çi tiştî bîn. Xelk naxwaze careke din bikeve nav pevçûnan û lewma ditirsin. Divê PKK ji bo berjewendiya gel ji herêmê derbikeve. Hikûmeta Herêma Kurdistanê derbarê vê mijarê de hevdişin bi Bexda û Washingtonê re kirine. Lê heta niha di vî warî de ti encam jê dernektine."

Nexşerêya serxwebûnê

serxwebûna Kurdistanê ne amadeye û İran jî bêtî nîqaşkirin biryara xwe daye ku li dijî serxwebûnê be.

Nêçîrvan Barzanî derbarê operasyona rizgarkirina Mûsilê de wiha got: "Di operasyona rizgarkirina Mûsilê de hevkarîyeke baş a Hêzên Pêşmerge û artêşa Iraqê heye. Piştî 25 salan, cara ewil e ku artêşa Iraqê bi desturî derbasî nav axa Kurdistanê dibe.

Beriya destpêkirina operasyona Mûsilê Amerîka, Herêma Kurdistanê û Iraqê li hev kirin. Hinek herêm ji bo kontrolkirina Hêzên Pêşmerge hatin destnîşankirin û herêmên din jî dê ji aliyê artêşa Iraqê ve bêne rizgarkirin. Hêzên Pêşmerge erka xwe pêk anîye û niha li herêmên rizgarkirî dimînin.

perasyon ji ber du sedeman niha hedî birêve diçe. Sedema yekêmin ji ber ewlehiya sivîlan e û ya duyemîn jî DAİŞ bi awayekê cidî liber xwe dide." Barzanî li ser egera metirsiyên ji ber beşdarbûna milîsên şîe yê Heşda Şeibî bo operasyona Mûsilê rû bide wiha got: "Tirkîye ji ber aloziyên di navbera tirkmenên sunne û tikmenên şîe nedixwest Heşda Şeibî derbasî Telaferê bibe. Tiştî Tirkîye ji ditirsa rû neda. Hikûmeta Herêma Kurdistanê, Enqere û Bexdayê rê li ber vê yekê girt."

Sengal û PKK

"Hêzên Rojavayê Kurdistanê di parastina Ezidiyên li Şingalê de rolekî girîng girtin ser xwe. Em jî vê yekê teqdir dikan. Hebûna PKKê ya li herêmê dibe sedema aloziyan.

"Hikûmeta Herêma Kurdistanê naxwaze li herêmê bibe sedema bêaramiyê, berevajiyê vê dema behsa serxwebûnê dike dixwaze pîrsa li herêmê çareser bike. Serxwebûna Kurdistanê dê ji bo aramî û ewlehiya herêmê baş be. Herwiha Herêma Kurdistanê li gorî modela berê nikare li gel Iraqê berdewam bike. Derbarê serxwebûnê de weke fermî cara ewil min bi Bexdayê re axaft. Min ev mijar bi Serokwezîr Heyder Ebadî û hevpeymanîya şîeyan re gotûbêj kir.

Pêwîst e nexşerêyek bi Bexdayê re hebe. Min ji Heyder Ebadî û hevpeymaniyê şîe re wiha got: Armanca me serxwebûn e. Pêwîst e hûn jî vê mijarê bicidî bigrin. Ew jî li hemberî van gotinên min mat mayî bûn ji bo ku min ev yek bi zelalî anî ziman ez teqdir kirim.

Herwiha li Herêma Kurdistanê ti partiyên siyasî an jî alî ne li dijî serxwebûnê ne."

Helwesta Tirkîye û İranê

"Heçko Tirkîyê ji serxwebûna Herêma Kurdistanê dixwaze re ne amadeye. Lê Tirkîyê welatîk girîng e, divê ev mijar bi wê re bê gotûbêj kirin.

Medyaya İranê jî her tim dibêje İran li dijî serxwebûnê ye. Helbet divê Herêma Kurdistanê vê mijarê bi berpirsên İranê re jî biaxive. Lê tiştî diyar dibe ew e ku wan hêj di serî de biryara xwe dane li dijî serxwebûnê bin."

rudaw.net

Bexda parayeke zêde bo kirîna çek veqetand

Hikûmeta Iraqê beşek pare bo kirîna çek diyar dike û endameka encûmena nûnerên Iraqê jî dibêje: "Pêşmerge ji wê beşê hatiye bê par kirin."

Endama encûmena nûnerên Iraqê Eşwaq Caf ji BasNewsê re ragehand: "Du milyar û 300 milyon dolar pare ji aliyê yasayî ve ji budceya giştî ya 2017ê ya Iraqê de hatiye cuda kirin, ku çek bi awayekî deyn ji şîrketê Çînê bê vergirti, lê di

yasaya budceya Iraqê de hatiye nivîsandin ew çekane bo wezareta berevaniya Iraqê û Heşdî Şeibî û sazîyên istixbarata Iraqê ye, bi ti awayekê amaje bi Pêşmerge nehatiye kirin, ev jî yek ji xeletiyên mezine, lê ji aliyê

din ve fraksiyonên Kurdistanê deng li ser yasaya budceya Iraqê dane."

Herwaha diyar kir: "Li gel vê yekê jî, ji aliyeke din ve deynên Iraqê û pareyê koçberan li budceya Iraqê de hatiye danîn, lê ne pareyê deynan digehe herêma Kurdistanê û ne alîkariya koçberan digehe Herêma Kurdistanê, lê eger Bexda girêdayî yasaya budce be, ew budceya siyasî li herêma Kurdistanê dibin."

BasNews

Miletê Kurd heta niha çima nebû dewlet?

Ev pirs, pirsê gelek girîng e. Ev pirs bi dehsalan e, ku tê minaqêşekirin û lê tê gerandin.

Ev pirs, pirsê gelek girîng e. Ev pirs bi dehsalan e, ku tê minaqêşekirin û lê tê gerandin. Divê bê pejirandin ku bersîvên vê pirsê di nav xwe de gelek spekulasyonan vedişêrîne. Tê zanîn, ku ji aliyê dîrokzan û sosyologan de bi dehsalan e, ku tê minaqêşekirin ku gelê kurd herçiqas li Rojhilata Navîn gelekî gelek kevn û cîhûwar e jî, lê niakariye ku bibe dewlet.

Di dewletnebûna kurdan de li ser sedemên hundirî û derve tê sekinandin. Gelek dîrokzan û siyasethanên kurd jî, sedema dewletnebûna kurdan bi sedemên derve û ya konjontûrel re girêdidin.

Ez bi xwe çiqas di dewletbûna kurdan de sedemên derve jî girîng dibînim, sedema esasî, an jî sedemên esasî girêdayî hundir û kurdan bi xwe ne. Lewra dema ku dewletnebûna kurdan bes bi sedemên derve re bê girêdan, wê demê dewletbûna neteweyên din nayên îzah kirin. Tê zanîn, ji bona her neteweyekî û gelekî dem û konjontûrên nebaş hatine rojevê, gel û netewe mecbûr bûne ku di şertên awarte û nexweş de bijîn. Lê dem hatiye ku gel û netewe ji wan şertên awarte û nexweş xelas bûne, ber bi dewletbûnê çûne û di encamê de jî dewletên xwe ava kirine.

Dema ku ji şert û sedemên hundirî tê behskirin jî, çend sedemên tîr mirov. Gelek caran jî dîrokzan û sosyolog û siyasethanên kurd jî li ser wan sedeman sekinî ne.

Ew sedeman jî ew in: Avayiya feodalî û paşvemayîna aborî û çandî ne. Gorî bawerî ya min ew sedeman jî, ji bona ku pirs dewletbûna kurdan bi serê xwe nikare îzah bike. Lewra hemû millet di şertên feodalî, paşvemayîna aborî û civakî û kulturî/çandî de jiyana xwe meşandine. Lê hemû gel û netew dem hatiye ji feodalî xelas bûne û heta bi tevayî ji feodalî xelas nebûne, piştî Şoreşa Fransê ya ku bû sedem dewletên milî û neteweyî bûyî, ew jî ber bi dewletên neteweyî û milî meşiyane û di encamê jî dewletên xwe avakirine.

Gelek gel û netew jî her çiqas ji aliyê aborî û kulturî û civakî de jiyana xwe domandine, heta piraniya wan jî ji aliyê aborî û civakî û çandî de ji gelê kurd û ji Kurdistanê paşvemayî mabin jî, dîsa wan neteweyan û gelan ji bona xwe dewlet avakirine.

Ji bona vê di dewletnebûna kurdan de sîstema feodalî, paşvemayîna civakî û aborî û çandî jî pirsê îzah nake. Heta gelek lêkolîn û nerînen dîrokanan diyar dike ku gelê Kurd û Kurdistanê ji aliya sîstema civakî û aborî û çandî de ji gelek gel û neteweyên bûne dewlet pêşatir û li merheleye gelek pêşketîbû ye.

Wê demê dewletnebûna kurdan an jî împarator neavakirina kurdan de sedemên din yê girîng hene. Ew sedemên em li ser radiwestin divê bidin aliyekî, sedemên din diyar bikin. Ev sedeman, minkun e, ku gelek basî û sivik bîr şirove kirin. Lê divê bê zanîn ku jiyana neteweyan hem bûy-

ereke gelek tevluhev e û hem jî gelek sivik û basî e. Carna gelek bûyer jî, her çiqas bi sedemên giran tîr îzah kirin jî, dema ku tu bikevî nav pirsan, wê demê tu gelek hêsanî dibînî ku sedemên qewimandina vê bûyerê gelek sivik û gelek rojane ne.

Ev rastiya ji bona jiyana gel û neetweyan jî derbas dibe.

Sîstema eşîretî...

Gelê Kurd li Kurdistanê di sîstema eşîretî de dijiye. Dîroka sîstema eşîretî li Kurdistanê û di jiyana gelê kurd de gelek kevn e. Heta dema ku li pêvajoya gelê kurd bê mîzekekirin û li Kurdistanê lêkolînên hatine kirin, mirov ji ber çav derbas bike, gelek bi hêsanî dikare tespît bike ku gelê kurd jiyana komûnal bi riya û sîstema eşîretî heta îro û ev merhelayê dom kiriye. Heta dikarim bibêjim ku sîstema feodalî û koletî jî, ji derve de ji aliyê dagirker û împaratoriyan biyanî

hatine Kurdistanê.

Sîstema eşîretî, sîstemeke îdarî, civakî, çandî, aborî û desthilatdariyê ye. Wek tê gotin sîstema eşîretî, li ser bîngeha merkezîbûna aborî ava nebûye. Eşîretî tu wextekê bi berjewendîya aborî û îktîsadî re jî nehatiye girêdan..

Di sîstema eşîretî de sîstemeke aborî ya wekhevî û parvekirî heye. Serokên eşîran û serokên federasyon û konfederasyonên eşîran tu dem xwediyê aboriyeke xurt û desthilatdar nînin. Di sîstema eşîretî de aborî di nav endamên kes û malbat yê eşîrê de piştî meserîfên eşîretê, federasyon û kondfederasyona eşîretan girêdayî pîvana wekhevîyê tê belav kirin.

Di sîstema eşîrî de, ji bona ku tu bibî endamê eşîretê hewcedariya mirovetiya nêzik ne hewce ye. Endamên eşîretê bi xwîne bi hev re girêdayî nînin. Kes û malbatên biyanî jî endamên eşîretê ne.

Sîstema eşîretî ji aliyê karbidestî û desthilatdariya îdarî de, sîstemeke merkezî ya ademî ye. Li Kurdistanê bi sedan yekîniya eşîrî, federasyon û konfederasyona eşîran hene. Her eşîrek, federasyon û konfederasyona eşîran, ji aliyê îdarî de gelek xweser in. IL Kurdistanê bi tevayî hevgirêdana federasyon û konfederasyona eşîran bi hev re di nav kordineke gelek qels de ne û merkezieyeteke gelek xurt di nav wan de tune ye. Ez dikarim bibêjim ku her federasyon û konfederasyoneke eşîran xweser desthilatdariyake îdarî û wek dewleteke serebixwe ne. Bes di merheleya mirîfî de federasyon û konfederasyonên eşîran qereqereke desthilatdarî û firehî

gezenç kir. Lê di navbeyna mirîfîyê Kurdistanê de jî, hevgirêdeneke fermî ya merkezî tune bû. Her mîrîtiye li ser beşekî Kurdistanê desthilatdar bûne û tu dem li tevayî Kurdistanê, bi wateya dewletbûnê karbidestiyek nikarîne ava bikin.

Dewletbûn karbidestî û desthilatdariyake hevbeş pêwîst dibîne.

Lê eşîret bes li ser beşek axa welêt desthilatdarî çê dike û pêşîya pêwendiyake merkezî digre.

Her eşîreteke di nav xwe de xwediyê sîstemeke îdarî ye. Ev sîstema îdarî pêşîya sîstemeke îdarî ya hevbeş û merkezî digre.

Ji bo dewletbûnê şuureke hevbeş ya welatî pêwîst e. Aîdiyeta welêt, dewletbûnê pêk tîne. Hezar mixabin, di sîstema eşîrî ya xurt de aîdiyeta weletekî hevbeş pêk naye. Ew jî dibe asteng ku şuur a hevvelatî çê bibe. Hevvelatî, hewcedariya jiyaneke

mişterek di nav dewletekê de dizayn bike.

Dîsa dewletbûn jiyaneke hevmişterek ya civakî dixwaze. Sîstema eşîrî ya civakî li Kurdistanê bûye sedem ku jiyaneke hevbeş ya tevayî ava bibe. Her eşîret li ser parçeya axa xwe jiyana xwe didomîne û li her eşîretekê pêwendî di nav kes û endamên eşîretê de ne. Ev jî dibe sedem ku şuura hevmişterek ya berjewendiyake hevmişterek ava bibe.

Dema ku di nav gelekî û civateke neteweyî de berjewendîya hevbeş/miştêrek pêk nayê ew civata nikare karbidestiyake hevbeş û dewleteke milî û dewleteke beriya dewleteke milî ava bike.

Lewra gorî bawerîya min netew û dewletbûn; pêkhatin û avabûna berjewendîya hevmişterek e.

Sîstema eşîretî, li Kurdistanê û di nav Gelê Kurd de pêşîya ew berjewendîya hevbeş girt. Li eşîretekê berjewendiyake hevbeşî ne, parçebûyî ava kir û vê jî pêşîya dewletbûnê û împaratorbûna kurdan girt.

Di dewletbûnê de çandê hevbeş jî pêwîst e. Çand jî bi zimanekî hevbeş û bi jiyana civakî, aborî pêk tîne. Jiyana eşîrî ya li Kurdistanê bû asteng ku di nav her Kurdistanîyekî de danûstandin pêk bê û çandê hevbeş ava bibe.

Ji bona împaratorbûnê û avakirina dewleteke milî, jiyanaeke miştêrek ya aborî û îktîsadî jî pêwîst e. Ev jî efiandîneke hevbeş pêwîst dibîne. Lê sîstema eşîrî li Kurdistanê li ber sîstemeke hevbeş ya îktîsadî û efiandîneke hevmişterek de jî astengek bû.

Lewra di sîstema eşîretî de fonksiyon û efiandîna îktîsadî bi eşîretê re sînorkirî ye. Ev jî, wek min li rêzên jorîn behs kir, li ber berjewendiyake hevbeş ya îktîsadî bû asteng.

Ev jiyana eşîretî di hemandem de bû asteng ku kurd bi tevayî dîrokeke hevmişterek jî bijîn.

Tê zanîn ku welatên ku di sîstema eşîretî de dijiyan hebûn û pişt re jî dewletên milî û karbidestiyên hevmişterek avakirin jî hene. Elmanya li ser bîngeha sîstema eşîretî ava bû û beriya ku bibe dewleteke milî jî, sîstema eşîretî li ber dewletbûna millî astengek bû û her eşîreteke elmanî jî xweser, otonom û ozerk bûn. Li elmanyayê Bîsmark stratejiya ku bi riya eşîretekê li ser hemû eşîretên din bandor ava bike wek stratejî pejirand û ji bona vê jî, ji bona desthilatdariyake hevmişterek û dewleteke milî jî şerekî diwar dest pê kir û di encama şer de jî, desthilatdariya hevmişterek pêk hat û desthilatdariya hevmişterek, jiyaneke hevmişterek ya civakî, siyasî, aborî, dîrokî û çandî ava kir.

Li Kurdistanê ew pêvajoya û stratejiya jî pêk nehat û nehat meşandin. Li Kurdistanê jî di navbeyna eşîretan de her şerekî diwar û dom dirêj hebû, hîn jî heye. Lê ew şera ji bona desthilatdariyake hevmişterek ya merkezî nebû, bes ew şera di navbeyna du, an jî sê eşîretan de sînorkirî dima. Di van şeran de îdiya desthilatdariya merkezî û hevbeş tune bû.

Di sala 1639-an de encama Peymana Qerî Şîrîne dema ku Kurdistan bû du parçeyên girîng û ew du parçeyan ketin bin bandor û desthilatdariya împatoriya Osmanî û Farsî parçebûna herî mezin û ne tebiî pêk hat. Ev parçebûna di hemandem de eşîr jî di nav xwe de parçe kirin û ew yekîtiya beşî ya di nav sîstema eşîr de jî nehîşt û desthilatdariya îdarî ya eşîretî jî xist xeteriyê. Azadî û xweserbûna sîstema eşîrî jî, ji holê rakir û kurd zêdetir ji desthilatdariya navendî û merkezî ya ji bona dewletê pêwîst durtir xist.

Dema ku Kurdistan encama Peymana Lozanê di sala 1923-an de bû çar parçe û Kurdistan ket bin bandora çar dewletan (Komara Tirkîyeyê, Îranê, Iraqê, Sûriyeyê), wê demê hîn zêdetir ji merkezîbûnê û ji dewletbûnê durtir.

Kurdistanê, ew otonombûn û azadîbûna xwe ya dema împatoriya Osmanî jî wenda kir.

Piştî Kurdistan bû du û çar parçe, ew car ew împaratorî û dewletên milî yê neteweyên serdest pêşîya dewletbûna kurdan girtin. Ji bona vê sîstemeke jenosîdî ku gelê kurd jîholêrakin, kirin sîstemeke domdar û dîrokî.

Nûha li Başûrê Kurdistanê pêvajoya dewletbûnê dest pê kiriye. Hezar mixabin ew zihniyeta kevn ya ne milî dîsa li pêşîya dewletbûne astengeyake mezin e.

Lê diyar e ku milletê kurd dê ew car di bin pêşengîya Serokê Kurdistanê de dewlet ava bike.

avestakurd.net
Amed, 2016 İbrahim GUÇLU

Ehmed: Armanc divê Sûriyeya Demokratîk be

Hevseroka Meclîsa Sûriyeya Demokratî Ehmed got, di sala nû de lazim e armanca Sûriyeya Demokratîk pêk were.

Hevseroka Meclîsa Sûriyeya Demokratîk (MSD) Îlham Ehmed, bûyerên di sala 2016'an de ji ANF'ê re nixand.

Ehmed da xuyakirin, ku Meclîsa Sûriyeya Demokratîk salek piştî ragihandina avabûnê, deklerasyonêk weşandiye û di çarçoveya bernameya çareseriyê pirs-

girêka Sûriyeyê de dest bi kar kiriye.

Ehmed got, "MSD weke sîwaneke siyasî ava bûye, ku di nav de partî, rêxistin, rûspiyên civakê û hemû pêkhate di nav de cih digire. Deriyê xwe li tevliûbûna partî, tevger, rêxistin û kesên serbixwe re timî vekirî hişt."

Ehmed da zanîn, di nava vê salê de herî zêde mirovên serbixwe tevî MSD'ê bûne û got, "Di nava beşdaran de şexsiyetên ji herêmên navendî yên Sûriyeyê û herêma Bakurê Sûriyeyê jî hene."

'DIYALOG Û PROJEYÊN HEVPAR DEWAM DIKIN'

Îlham Ehmed diyar kir, niha jî bi gelek hêzên mûxalefeta hundir û derve re diyalog û projeyên hevpar tîn afirandin û wiha dewam kir: "Meclîs xwe weke yekane rêxistina mûxatab a gelên Sûriyeyê nabîne. Lê belê hewl dide projeya Sûriyeyê demokratîk bi hêzên mûxalefeta demokratîk re pêk bîne. Xebateke bi vî rengî bi awayekî cidî dimeşîne.

Bi hêzên navneteweyî re, bi welatên Ewropa, Rûsya û DYA re hevdîtinên girîng hatin kirin.

Di van hevdîtinan de ji hemûyan re hate ragihandin, ku danûstandinên ji bo çareseriyê pirsgrêka Sûriyeyê tîn kirin şaş in û bê mûxatab in. Hat ragihandin, ku hêza herî mezin û ya divê mûxatab bê girtin, ku ji bo siberoja Sûriyeyê têkoşîneke mezin dimeşîne û xwedî proje ye, tevî danûstandinan nayê kirin. Hat destnîşankirin, ku ji ber vê yekê encamek ji van danûstandinan dernakeve.

Di mijara têkoşîna dijî DAÎŞ'ê de gelek caran bi ravedarên DYA re hevdîtin hatin kirin.

Bi Ewropa û welatên din re hem li ser têkoşîna li dijî

DAÎŞ'ê hem jî li ser projeya çareseriyê hevdîtin hatin kirin.

Bi welat û hêzên herêmî re jî di vî warî de hevdîtin û hewldan hatin kirin. Bi taybetî bi welatên Erebo re hewldan hatin kirin.

Hin hevdîtin pêk hatin. Hinekan hewl dan fêhm bikin. Lê belê ji ber operasyona xapandinê, çavtirsandin û gefê yên Tirkîyeyê, hinekan xwe nêzî sistemeke federal û demokratîk nekirin.

Dema me projeya xwe ji hêzên herêmî û navneteweyî re vegotin, dema me destek ji wan xwestin, me hewl dan ji wan re qalê bikin ku rêya parastina hevparebûna axa Sûriyeyê, demokratîkkirina Sûriyeyê û çareserkirina pirsgrêka gelan, şerê navxweyî û baweriyên, ev yek e. Me mînakên vê yekê yên li cîhanê nîşan dan. Hem li qada navneteweyî, hem jî li nava welatên herêmî, me hin gav avêtin. Lê belê hê di asta tê xwestin de encamek bi dest neketiye. Ji ber ku zîhnîyeteke hatiye afirandin, li holê heye. Zîhnîyeta netewe dewlet. Wekî din bandora Tirkîyeyê heye. Lê belê ev bi giranî ji holê hate rakirin."

HEVDÎTINÊN BI EŞÎRAN RE

Ehmed da xuyakirin, li herêmê forma herî bi bandor eşîrtî ye û wan bi reîsên hin eşîran re hevdîtin kirine û wiha dewam kir: "Hevdîtinên erênî bûn. Em çareseriyê bi gelên Sûriyeyê û sazîyên sosyodînamîk esas digirin. Em bi hesas in ku divê hemû formên civakî di nav de hebin. Em ti ji pêkhateyên vî erdnîgariyê ji nedîtî ve nayên.

Di hevdîtinan de reîsên eşîran dan xuyakirin, ku ew destekê didin Pêngava Xezeba Firatê, çareseriyê ku em pêşniyar dikin rast dibînin, destekê didin vî çareseriyê, lewma tevî dibin.

Hemû reîsên eşîran baweriyê xwe pê anîn ku forma civakî, pir rengî, pir zimanî, pir çandî, pir bawerî wê parçe neke, berevajî wê yekîtiyê pêk bîne. Ev yek wê rê li ber dewlemendiyê veke. Ji ber ku ev welat, welatê me ye û ancax em dikarin pirsgrêkê çareser bikin. Rêveçûna heyî ya neyînî em dikarin bi vî rengî çareser bikin. Me ji wan re got, Sûriye ya me hemûyan e û wan jî ji vî bawer kirin.

Çareseriyê federasyonê ya ku em qalê dikin û hewl didin bi cih bînin, li ser vî bîngehê ye."

'JÎ BO SÛRIYEA DEMOKRATÎK DIVÊ EM HÎN BI BANDOR BIN'

Hevseroka Meclîsa Sûriyeya Demokratîk Îlham Ehmed herî dawî got, "Hêzên demokratîk, komên cuda yên axa xwe diparêzin û hêzên cuda yên ji aliyê leşkerî ve di bin sîwana me de cih digirin, dikaribûn hîn bêhtir bihatina perwerdekirin, xwe hîn berfirehtir bikira û bi hêsanî armanca xwe ya Sûriyeya Yekbûyî ya Demokratîk pêk baniya. Di vî warî de gelek hewldan hatin kirin. Lê belê dikaribû hîn bi bandor bûna. Em bawer in wê vî yekê weke armanca sala pêş deynin pêşîya xwe."

anfkurdi.com

Serokê PAK-ê: 'Firsend heye ku kurd bibin aktorên berjewendiya xwe'

Lînkê kurd 0 230140 Serokê PAKê Mustafa Ozçelik derbarê rojê kurdan de ji Spûtnîk Kurdistanê re axivî û got ku bila dewleta tirk dev ji dijminatîya kurdên xwe jî, yên Rojava jî berde û rîya çareseriyêke rasteqîn ji bo pirsgrêka kurdî veke.

Amed — Serokê Partiya Azadiya Kurdistanê (PAK) Mustafa Ozçelik derbarê rola Rûsyayê ya li Rojhilata Navîn de wiha got: 'Rûsya berê jî bi awayekî nerasterast li herêmê bû. Piştî ku bi awayekî rasterast hate Rojhilata Navîn helbet ku pêvajoyêke nû dest pê kir. Lê Rûsyayê zêdetir ji ber berjewendiyên xwe yên dewletî, ji bo parastina rejîma Esadî ev helwest girtiye. Herwiha li hemberî Amerîka û welatên rojavayî dixwaze ew jî wekî aktorekî

esasî di nav vî pêvajoyê de be.'

Serokê PAKê li ser siyaseta kurdan a li Rojhilata Navîn jî wiha got: 'Em wekî kurd divê ji pencereya berjewendiyên welatê xwe û gelê xwe li meseleyê binêrin. Ji ber vî yekê jî, beriya her tiştî bi stratejiyêke kurdistanî divê yekgirtîneke kurdistanîyan li her perçeyê Kurdistanê û di navbera her çar perçeyan de hebe. Em kurd li hev bin, em ê jî li gorî berjewendiyên xwe ji siyaseta dewletan faydeyê wergerin.'

Li gorî Ozçelik îro kurd, bi taybetî jî li Rojava ne li hev in û ev jî destê wan lawaz dike; lewre kî piştigiriya mafê azadî û statuya kurd û Kurdistanê bike divê kurd ligel wan peywendiyên xwe germtir bikin.

Ozçelik siyaseta dewleta tirk a li hemberî kurdan jî şaş dibîne û dibêje: 'Dewleta tirk li hemberî maf û azadiyên kurdan sekiniye; herwiha li hemberî kurdên Rojava jî helwesteke tund digire. Lê di vî siyaseta xwe de dê bi ser nekeve. Em careke din bangî dewleta tirk dikin ku bi hemû hêzên siyasî yên kurdan re rîya çareseriyêke rasteqîn vekin û dijminatîya kurdên Rojava jî nekin.' Mustafa Ozçelik di dawiyê axaftina xwe de bal kişandê ser siyaseta kurdan a navneteweyî û got: 'Ev cara yekem e ku Rûsya û Amerîkayê di eynî wextê de li Rojava bi gelê kurd re pêwendî danîn. Ev jî firsendê mezin ji bo me tîne. Divê em ji vî yekê faydeyê wergerin.'

krd.sputniknews.com

Asayîşê 4 girtiyên ENKS serbest berdan

Asayîşa rêveberiya xweser 4 girtiyên din yên ENKS berdan. Îro Bextiyar Resûl, Nêçîrvan Hisên, Mahir Erebo û Omer salih Cemîl ku di pêşwaziya cenazeyê şehîd Hebîb Qedrî de di 15 meha tebaxa îsal de ji aliyê asayîşa rêveberiya xweser ve hatibûn girtin, hatin azad kirin.

Berî zêdetirî 4 mehan gelek serkireyên ENKS û alîgirên wê di dema pêwaziya cenazeya şehîd Hebîb Qedrî de hatin girtin lê piştî çend kes ji wan hatin berdan û heya niha siyasatmedarên ENKS di zindanên asayîşê de mane di nava wan de Mihemed Ismaîl endamê polîtîbîroya siyasî ya PDK-S.

avestakurd.net

Sernivîsarê ajansa ANF li Brukselê hate girtin

Sernivîsarê ajansa nûçeya ya Firat ku nêzîkî PKK ye, Maxîme Azadî li ser daxwaza Tirkîyê hate girtin. Azadî li paytexta Belcîka li Brukselê ji aliyê Interpolê ve hate girtin.

Sernivîsarê ajansa nûçeya ya Firat ku nêzîkî PKK ye, Maxîme Azadî li ser daxwaza Tirkîyê hate girtin. Azadî li paytexta Belcîka li Brukselê ji aliyê Interpolê ve hate girtin.

avestakurd.net

Sûriyê êdî di destê van welatan de ye

Wezîrê derve yê Rûsya Sergî Lavrov got, Mosko-Tehran û Bexda li hev kirine ku serokê Sûriyê Beşar Esed û opozîsyonê li hev bînin.

Lavrov îro ligel wezîrên derve yên Tirkîyê û Îranê li Mosko di konferasneke rojnamevanî de diyar kir ku, welatê wî piştigiriya Ragihandina Mosko dike û ewê dest bi amadekariyên danûstandinên aştoyê ji bo Sûriyê bikin.

Her wiha diyar kir ku her sê welatan li ser agirbestekê li seranserê Sûriyê li hev kirine. Naveroka Ragihandina Mosko wê îro were eşkeriirin, di naveroka wê de hatiye ku Rûsya, Îran û Tirkîyê garantiya danûstandinên ji bo aştiya li Sûriyê didin. Wezîrê derve yê Îranê jî got hevkarîya di navbera her sê welatan de wê dawî li serê li Sûriyê bîne. Wezîrê derve yê Tirkîyê jî ragihand ku ew ligel destpêkirina danûstandinan in, û ew li dijî perçekirina Sûriyê ne û divê kesek ji bo operasyonên Tirkîyê li bakurê Sûriyê xwe aciz neke.

avestakurd.net

Rojnamevan hatin binçavkirin

Midûrê Nûçeyan ê DÎHA Omer Çelîk li Amedê, nûçegihanê DÎHA'yê Metîn Yoksû, nivîskarê Dîkenê Tûnca Ogretên û Berpirsyarê Îdarî yê rojnameya BîrGun Mahîr Kanaat di serdegirtina malan de li Stenbolê hatin binçavkirin.

Rojnamevan li Amed û Stenbolê di serdegirtina malan de hatin binçavkirin. Li Amedê, hêzên çekdar ên dewleta Tirk danê sibehê avêtin ser mala Midûrê Nûçeyan ê DÎHA'yê Omer Çelîk û ew binçav kirin. Di dema binçavkirinê de polîsan li Çelîk dan û zerar dan eşyayên li malê.

Li Stenbolê jî di serdegirtina malan de nûçegihanê DÎHA'yê Metîn Yoksû hate binçavkirin. Polîsên tîmên taybet nivê şevê avêtin ser mala Yoksû ya li taxa Soganli ya navçeya Bahçelîevlerê û dest danîn ser hemû telefonên destan ên ferdên malbatê.

Nivîskarê Dîkenê Tûnca Ogretên û Berpirsyarê Îdarî yê rojnameya BîrGun Mahîr Kanaat di serdegirtina malan de hatin binçavkirin. **anfakurdi.com**

Balefirekî Rûsya piştî bi hewa ket winda bû!

Tê îdiakirin ku balafira bi navê Tupolev Tu-154 piştî ku ji bajarê Soçiyê bi hewa ket winda bû û agahî jê nayê girtin. Tê îdiakirin ku balafira bi navê Tupolev Tu-154

piştî ku ji bajarê Soçiyê bi hewa ket winda bû û agahî jê nayê girtin. Çavkaniyek ji Wezareta Karên Derve yê Rûsyayê derbarê balafirê de hin agahî da Spûtnîkê û diyar kir ku 91 kes di balafirê de bûn ku 8 ji wan muretebat in. Hat ragihandin ku balafira ku ji bajarê Soçiyê bi hewayê ket, li çiyayên li başûrê herêma Krasnador ketiye. Li gorî agahiyên hatine bidestxistin di balafirê de, rojnamevan, rayedarên leşkerî û muzîkjenên Koroya Artêşa Sor hebûn. **BasNews**

Dezgeha Xêrxwaziya Barzanî bi hawara malbatên penaber diçe

Tîmek ji dezgeha xêrxwaziya Barzanî helmetek, ji bo arîkariya 450 malbatên penaberê yên Mûsilê destpê kir. Îro 24.12.2016ê dezgeha xêrxwaziya Barzanî di berde-

wamiya çalakiyên xwe yên xêrxwazî û însanî de li kampa Sêvdînanê(Xazira 2) ku taybet, ya penaberên Mûsilê û deverên dorberê, dest bi dabeşkirina arîkariyê ji bo 450 malbatan kir. Di wê çalakiya berfireh de dezgeha xêrxwaziya Barzanî pêdiviyên rojane wek kartonek li kelûpelên paqijkirinê, şerbet û goştê sor ji bo 450 malbatan belav kir. **BasNews**

Sûriyê ji YPG xwest ji Helebê derkeve

Hikûmeta Sûriyê ji YPG û Hêzên Sûrya Demokratîk daxwaz kir ku di nava mehekê de ji Taxa Şêx Meqsûd û hemû taxên rojhilatê Helebê derkevin. Hikûmeta Sûriyê ji YPG û Hêzên Sûrya Demokratîk daxwaz kir ku di nava mehekê de ji Taxa Şêx Meqsûd û hemû taxên rojhilatê Helebê derkevin. Ev daxwaza hikûmeta Sûriyê di civîneke hevbeş ya di navbera her du aliyan de hate kirin. Di meha derbasbûyî de, YPG derbasî nava wan taxên rojhilatê Helebê bû, piştî ku hêzên opozîsyonê jê hatine derxistin, Şêx Meqsûd jî ev nêzîkî 3 salin ku di bin kontrola YPG de ye. Niha Şêx Meqsûd û 6 taxên rojhilatê Helebê di bin kontrola YPG de ne. **avestakurd.net**

Endezyariyekî Rojavayê Kurdistanê li ser depan şewekariyê dike

Endezyarê Kurd Fêsel Îsmail, berî 40 salî, ji Rojavayê Kurdistanê çûbû Rûsyayê da ku endez-yariya mekanîk bixwîne, li wir, ji bilî endezyariyê, fêrî hunera şewekriya li ser textan jî bû.

Li bajarê Qamişlo endezyarê mekanîkê Fêsel Îsmail beriya 34 salan, hez û behreya wî ya nîgarkiri-

na tabloyan bi şewata li ser depan heye. Ji wê demê de, vê hezê didomîne û tabloyan nîgar dike.

Yekemîn tabloya ku nîgar kiribû, profilê helbestvanê kurd ê navdar Cegerxwîn bû.

Sala 1986an, şewekar Fêsel yekemîn pêşangeha xwe ya hunerî di warê nîgarkêşiya li ser depan vekiribû û 25 tabloyên xwe nîşan dabûn.

Ji wê demê heta niha, ew beşdarî 10 pêşangehan li Rojavayê Kurdistanê bûye.

Tevî ku pêwîstiyên pir ji vî şeweyê hunerî re navên, lê hunermend gelek caran rastî zehmetiyan tê, bi taybet di warê peydakirina corê depan de.

Şewekar Fêsel Îsmail profilên gelek kesayetiyan naskirî nîgar kirine û kurte jiyan her kesayetiyeke jî bi tabloyê re dinivîsîne.

Îsmail goşeyek ji mala xwe kiriye atolye û demeke dirêj tê de nîgarkêşiyê li ser depan dike. Her tabloyeke wî jî bi çîrokekê wê heye ku xeyal û ilhama wî gur dike. **Rûdaw**

M Û S I L — 4 8 s a e t m a n

Fermangeha Hêzên Firqeya Zerînî ya Artêşa Iraqê ragihand ku qonaxa duyemîn a Operasyona Rizgarkirina Mûsilê dê di heyama 48 saetan de dest pê bike.

Fermandeyê Hêzên Firqeya Zerînî ya Artêşa Iraqê Fazil Berwarî ji Rûdawê re DAIŞê tîk diçe û her diçe paşve vedikişe û got Operasyona Rizgarkirina Mûsilê dê di heyama 48 saetan de dest pê bike.

Fazil Berwarî anî ziman ku ew dê heftayê pêş de tevahiya rojhilata Mûsilê kontrol bikin. Hêzên Ewlekariya Iraqê ji ber mercên keşûhewayê û hebûna sivilan navber dabû operasyonên Mûsilê.

Fermandeyê Fermangeha Operasyona Neynewayê General Necim Cibûrî ragihandibû ku sedama herî mezin a destnepêkirina qonaxa duyem a operasyona rizgarkirina Mûsilê sivilên di nav

bajêr de ne. Welatiyên sivil hewl didin xwe bigihînin cihên ewle yên di bin kontrola Artêşa Iraqê û Hêzên Pêşmerge de, da ku canê xwe ji metirsiya pevçûnan biparêzin.

Operasyona rizgarkirina Mûsilê, roja duşemî 17ê Cotmeha 2016 ve û bi beşdariya Hêza Pêşmerge, Artêşa Iraqê û bi pişte-

vaniya hevpeymanan û Amerîkayê dest pê kir. Herwiha piştî çekdarên Heşda Şeibî jî tevli operasyonê bûn.

Heta niha di çarçoveya operasyonên de 46 taxên Mûsilê ji destê DAIŞê hatine deranîn. Piraniya koçber ji ber şer û pevçûnan direvin li Herêma Kurdistanê tene bicîkin. **Rûdaw**

HDK: Belgeyên teqîna Koyê emê daynin pêş aliyên siyasî

Xalid Ezîzî: Miletêk daxwaza mafên xwe bike, bi teror pîrgirêkên wê çareser nabe.

Hizba Demokrata Kurdistanê, belgeyên peyvendiya xwe bi teqîna Koyê ve hene dixê pêş partî û aliyên siyasî yên herêma Kurdistanê.

Îro 25.12.2016ê civîneke berfireh di navbera HDK û aliyên siyasî yên herêma Kurdistanê de pêkhat û di civînê de sekreterê HDKê Xalid Ezîzî ragehand: "Eger me giringî daba fişaran, pêwîst bû pir zû de berî naha me dest ji xebatê berdaba." Herwaha got: "Gel û miletek ji ber mafên xwe yên partî û rêxistinên siyasî ava kiriye, bi rêya şer û terorê ve pîrgirêkên wî nayên çareser kirin. tu demêkê bi wan tiştê ve xebatên me serî li pêş wan na dayne." Ezîzî diyar kir civîn li gel aliyên siyasî bi armanca ku li hember gefên terorê yek deng bin hat kirinê.

Wezareta Koç û Koçberan a Iraqê ragihand, hikûmeta Iraqê dê milyonek lîtir neft bide Herêma Kurdistanê. Nûnerê Wezareta Koç û Koçberan li Herêma Kurdistanê, Mihemed Eyad Husênî ragi-

Berî naha endamê komîteya navendî ya HDKê Îbrahîm Zêweyî aşkera kiribû ku civîn bi armanca ew belgeyên hatine bidest xistin datînin pêş aliyên siyasî; "Teqînên pêş binkeya HDKê yê li Koyê, destên Îranê tê daye." **BasNews**

Hikûmeta Iraqê yek milyon lîtir neft dide Herêma Kurdistanê

handiye kun eft bi ser koçberên Iraqî yên li Herêma Kurdistanê de hatiye parvekirin.

Mihemed Eyad Husênî her wiha gotiye, 539 hezar lîtir nefta spî jî ji koçberên Iraqî yên li Soran, Şeqlawe, Enkawe û Behrikê her wiha ji koçberên ku li kampa Hesên Şam li devera Xazirê re hatiye şandin.

Wî rayedarê Wezareta Koç û Koçberan daye zanîn ku 286 hezar lîtir nefta spî bi ser koçberên Iraqî yên li Silêmaniyê de jî hatiye dabeşkirin û 158 hezar lîtir jî bi ser koçberên Iraqî yên li Duhokê hatiye parvekirin.

Li Herêma Kurdistanê derdora 2 milyon koçberên Iraqî hene ku ji ber şerê DAIŞê û nakokiyên mezhebî reviyane Kurdistanê. **BasNews**

Владимир Путин: В конечном итоге законные права курдского народа будут обеспечены

23 декабря в Москве прошла 12-я ежегодная пресс-конференция Президента России Владимира Путина, на которой глава Российского государства ответил на вопросы корреспондентов.

На мероприятии были аккредитованы почти 1,5 тыс. журналистов, в том числе Хошави Мухаммед — корреспондент курдского телеканала "Kurdistan24".

Господину Мухаммеду удалось задать свой вопрос в блоке "Ближний Восток". Владимир Путин обратил внимание на его курдскую одежду, сказав: "Так красиво молодой человек одет — не возможно пройти мимо", после чего курдскому корреспонденту предоставили слово. Приводим дословный текст вопроса и ответа. Хошави Мухаммед: Добрый день, уважаемый господин президент Владимир Владимирович. Хошави Мухамед из телеканала "Курдистан24". У меня один вопрос к вам. Как известно, курды большую роль играли в борьбе с международным терроризмом. И Россия сегодня важную роль играет в мире, и именно на Ближнем Востоке. Вот, у меня вопрос к вам. Какова позиция

России относительно того, что курды Иракского Курдистана уже стали на путь независимости? Спасибо.

Владимир Путин: У нас в России всегда были очень добрые, особые отношения с курдским народом. У курдского народа своя, очень сложная судьба. Мы видим, что сейчас происходит в регионе Ближнего Востока. Могу подтвердить и констатировать, что курдские боевые подразделения ведут себя в борьбе с международным терроризмом очень мужественно и воюют эффективно. Что касается вопросов, связанных с суверенитетом, с независимостью тех или иных частей того или иного госу-

дарства, то исхожу из того, что мы все будем действовать в рамках международного права, и в конечном итоге права курдского народа, законные права будут обеспечены. Но в каких формах, как это будет сделано, — это зависит от Ирака и от самого курдского народа. Мы до сих пор были в контакте, и остаемся в контакте, и будем в контакте и с Багдадом, и с Эрбилем. Но вмешиваться во внутренние дела мы не собираемся.

kurdistan.ru

Политик: курды смотрят на Россию "как на спасительницу"

В Иракском Курдистане приветствуют слова президента РФ Владимира Путина о курдах, этот народ всегда дорожил отношениями с Россией и сейчас продолжает смотреть на нее как на спасительницу, сообщил РИА Ново-

мии постоянно ведется речь о проведении референдума, однако его сроки пока не ясны.

"Еще с XVIII-XIX века курды имели отношения с Россией, и сейчас мы смотрим на нее как на спасительницу, рассчитываем на

Россия не собирается, необходимо действовать в рамках международного права.

"В конечном итоге права курдского народа, законные права будут обеспечены. Но в каких формах и как это будет сделано — это зависит от Ирака и самого курдского народа. Мы до сих пор были в контакте и остаемся в контакте и будем в контакте и с Багдадом, и с Эрбилем (столица иракского Курдистана — ред.), но вмешиваться во внутренний иракский процесс мы не собираемся", — заявил также Путин.

Он отметил, что у России "всегда были добрые отношения с курдским народом".

"У курдского народа своя, очень сложная судьба. Мы видим, что происходит сейчас в регионе Ближнего Востока. Могу подтвердить и констатировать, что курдские боевые подразделения ведут себя в борьбе с международным терроризмом очень мужественно и воюют эффективно", — сказал он.

Курдские военизированные формирования пешмерга вносят существенный вклад в войне с террористической группировкой "Исламское государство" (ИГ, запрещена в РФ) на территории Ирака. Пешмерга сейчас совместно с иракской армией ведет освобождение города Мосул от боевиков ИГ. Иракский Курдистан — автономия в составе Ирака, чей статус закреплён в конституции страны.

kurdistan.ru

сти представитель Демократической партии Курдистана в Москве Хошави Бабакар.

"Слова президента России — это очень важный шаг. Мы их понимаем как готовность согласиться с независимостью Иракского Курдистана, если она будет оформлена по международному законодательству", — заявил РИА Новости Бабакар.

Он напомнил, что по конституции Ирака от 2007 года Иракский Курдистан может при определенных условиях претендовать на независимость. Сейчас в автоно-

ее поддержку. Отношения у нас с Россией хорошие, достаточно вспомнить, что в июне в Петербург приезжала большая делегация во главе с премьер-министром автономии", — привел пример Бабакар. Он напомнил также, что по согласованию с официальным Багдадом Россия периодически поставляет иракским курдам боеприпасы.

Президент РФ Владимир Путин во время пресс-конференции, говоря о суверенитете курдского народа, заявил, что вмешиваться во внутренние дела Ирака

Премьер-министр: Курдистан нуждается в преобразовании системы здравоохранения

Премьер-министр Регионального правительства Курдистана (КРГ) Нечирван Барзани заявил в четверг, что государственный сектор не может обеспечить все медицинские потребности Курдистана.

Вчера на конференции здравоохранения, прошедшей в столице Курдистана, Эрбиле, Барзани сказал, что существующая система здравоохранения в Курдистане была создана в эпоху режима Баас, и должна быть изменена.

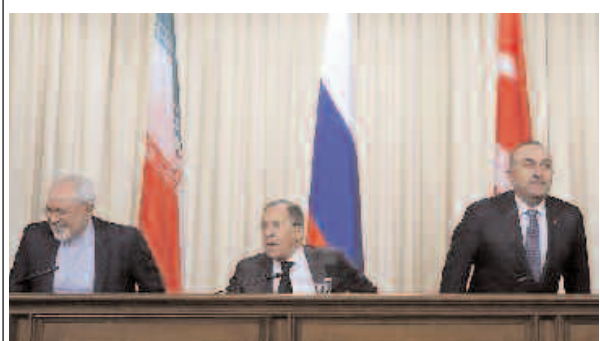
По его словам, при нынешней "социалистической структуре" здравоохранения, правительство Курдистана не справляется со всеми задачами, и нуждается в большей поддержке частного сектора и дальнейшей приватизации системы здравоохранения с целью улучшения.

Наплыв беженцев и внутренне перемещенных лиц, увеличивший население Курдистана на 30%, также сказался в нехватке медицинских препаратов и аппаратуры.

kurdistan.ru

Россия, Турция и Иран готовы стать "гарантами" перемирия в Сирии

На трехсторонней встрече в Москве главы МИД России, Турции и Ирана обсудили меры по обеспечению перемирия на всей территории Сирии и согласовали совместное заявление по сирийскому политическому процессу. Встреча в таком формате прошла впервые. На пресс-конференции по итогам переговоров глава российской дипломатии Сергей Лавров заявил: "Иран, Россия и Турция выражают готовность способствовать выработке готовящегося соглашения, переговоры о котором ведутся между правитель-

ством Сирии и оппозицией, и стать его гарантами". Министр иностранных дел Ирана Мохаммад Джавад Зариф подчеркнул, что конфликт в Сирии невозможно решить военным путем: "Мы должны найти политическое решение, которые будут отстаивать заявленные ранее принципы: уважение территориального суверенитета и национального единства Сирии. И поэтому необходимо принять правду: единственное решение, которое остановит войну — политическое". Одновременно в Москве прошла встреча глав военных ведомств трех стран и Сергей Лавров отметил их вклад в достижение договоренностей по совместному урегулированию сирийского кризиса.

Глава МИД Турции Мевлют Чавушоглу заявил: "Но мы не рассчитаем, что режим прекращения огня будет распространяться на такие террористические организации, как "Джебхат аш-Шам" и ИГИЛ". Чавушоглу также призвал прекратить оказывать поддержку военизированному ливанскому шиитскому движению "Хезболла". Заявление РФ, Ирана и Турции содержит обязательство вместе бороться с группировками ИГИЛ и "Джебхат аш-Шам", а также отделить их от формирований так называемой умеренной вооруженной оппозиции.

kurdistan.ru

Премьер-министр Регионального правительства Курдистана (КРГ) Нечирван Барзани заявил в четверг, что курды не могут вернуться к неудачной модели управления в Ираке, и сейчас самое лучшее время объявить независимость.

Его заявление было сделано в первый день конференции, организованной Американским Университетом Курдистана в городе Дохук, под названием "Независимость Курдистана: вызовы и возможности".

На конференции Барзани задали ряд вопросов по поводу текущей ситуации в Курдистане, факторов, приведших к экономическому кризису в Курдистане, ситуации с беженцами, будущего районов, находящихся под контролем курдских сил пешмерга, сосуществования этнических и религиозных групп в Курдистане, будущего района Синжар и провинции Ниневия, отношений с Багдадом и Анкарой и роли "Рабочей партии Курдистана" (РПК) в Синджаре и Сирийском Курдистане.

Отвечая на вопрос, выступают ли курды на стороне шиитских или суннитских сил на политической арене Ирака, Барзани ответил: "Мы не на фронте суннитов или шиитов, мы находимся на нашем фронте. Мы находимся на фронте [борьбы] за интересы курдов."

Премьер-министр Барзани заявил, что курды зарекомендовали себя в регионе как фактор стабильности, на которой могут рассчитывать соседние страны.

Комментируя вопрос о шансах на объявление курдской независимости, Барзани заявил, что в 2003 году, хотя Курдистан не был [и не] является членом Организации Объединенных Наций (ООН), но практически пользовался всем, что должна иметь страна, но ее политики вернулись в Багдад, "потому что мы верили в новый Ирак".

"Это правда, что мы не являемся членом ООН, но мы являемся крупным игроком в регионе, и нас уважают. В войне, безопасности, а также в демократии мы находимся на верху".

Барзани назвал независимость Курдистана естественным правом курдского народа, объясняя, что "в регионе, все из нас отличаются [от других народов], и когда мы говорим о независимости, мы имеем в виду Иракский Курдистан, и не имеем цели создать проблемы для Ирака, но мы стремимся найти решение".

"Сейчас самое лучшее время, чтобы объявить независимость, с факторами, которые сейчас мы имеем под рукой", сказал премьер-министр, призвав к "серьезной дискуссии" по поводу независимости с Багдадом.

Барзани выразил оптимизм в отношении таких будущих переговоров с Багдадом, сказав, что президент Курдистана Масуд Барзани и он сам в ходе предыдущих визитов в Багдад

Нечирван Барзани: Сейчас самое лучшее время для декларирования независимости Курдистана

обсуждали эту тему и заметили "понимание" со стороны Багдада.

"Они [багдадские чиновники] говорят, что они готовы обсуждать эту тему, и независимость является одним из важнейших предметов наших переговоров с Багдадом", добавил Барзани.

Он назвал последние одиннадцать лет правления в Ираке "неудачной моделью", и подчеркнул, что принять ее еще раз "невозможно".

Что касается областей, в последнее время находящихся

под контролем пешмерга и сообщений о соглашении с Багдадом по поводу пребывания или вывода пешмерга из этих земель, Барзани заявил, что соглашение, достигнутое с Багдадом, подразумевает вывод пешмерга из районов, занятых после 17 октября, когда была начата основная операция по освобождению от "Исламского государства" (ИГ) провинции Ниневия.

Премьер указал, однако, что вывод пешмерга связан с условием, что "мы будем уверены в предоставлении этим районам безопасности. Это означает, что между нами и Багдадом есть договоренность по охране этих областей, так что ни армия Ирака, ни пешмерга не должны там остаться".

Уточняя аспекты договора, Барзани напомнил вторжение США в Ирак в 2003 году, когда Курдистан помог населению Ниневии, но потом "они сами защищали себя."

"Христиане и езиды [Ниневии] столкнулись с величайшей катастрофой в Ираке, и нужно сделать все, чтобы убедить их. Те, кто совершил против них преступления, были не ИГ, они были их соседями, теми арабами, которые были их соседями на протяжении десятилетий".

Он также отметил, что нынешнее развертывание иракских и курдских сил в христианских районах Ниневии не следует интерпретировать как демаркацию политических границ между Курдистаном и Багдадом, как думают многие. "Мы никогда не допустим политического разрыва в этих областях, и вместе сделаем все возможное, чтобы разработать формулу по сохранению этих территорий".

Отвечая на вопрос о буду-

щем Синджара в провинции Ниневия, езидское население которого претерпело самое большое кровопролитие в 2014 году, Барзани подчеркнул значение освобождения этого района для властей Курдистана, особенно для президента Масуда Барзани, который лично руководил операцией по освобождению Синджара.

Теперь, когда район освобожден, "сами люди Синджара должны принять решение о будущем своей земли", заявил премьер-министр.

Он прокомментировал сообщения о том, что силы пешмарга оставили Синжар на растерзание ИГ в августе 2014 года, что проложило путь для партизан турецкой "Рабочей партии Курдистана" (РПК), вошедших в Синжар с Сирийского Курдистана, чтобы защитить бегущих езидов, и сообщения, что РПК пытается укрепить свои позиции в Синджаре при поддержке Багдада.

"Они [РПК] неоднократно говорили, что мы отказались от Синджара, но это не так. Если вы посмотрите на [карту] области, вы увидите, что расстояние между Синджаром и Курдистаном составляет 70 километров. У нас не было присутствия где-то между ними. Это означало, что район был открыт для врага, и это создавало для нас большую проблему", сказал премьер-министр.

тают руководящей силой PYD) сведут на нет достижения курдского региона Сирии и разрушат его будущее.

"Башар Асад [сирийский президент] не сделал того, что делают против курдов [PYD] в Сирийском Курдистане. Они не признают какой-либо политической партии и никакой свободы. Нынешняя власть в Сирийском Курдистане является диктатурой, порабощением неправильной политикой РПК".

"Конечно, до тех пор, пока они [сирийские курды] находятся в тисках РПК, они не будут иметь будущего.... Дело в том, что РПК намерена получить легитимность через курдов Сирийского Курдистана, и это приведет к тому, что курдские достижения в Сирийском Курдистане будут аннулированы неправильной политикой РПК".

Премьер-министр назвал политику PYD по защите целостности Ирака и следования модели Европейского Союза в отношении Ирака и стран Ближнего Востока "бесплезной, безуспешной и нереальной".

"Если они хотят стабильности в регионе, они должны знать, что политики Запада и США относятся к Ираку как к провалу".

Отвечая на вопрос, поставленный езидским членом Иракской Палаты представителей, Виан Дахиль, касательно шагов чиновников Курдистана по решению проблемы РПК в Синджаре, Барзани сказал, что его правительство ведет "откровенные" переговоры с Багдадом в связи с этим, предупредив, что "Багдад поддерживает РПК, и это не в интересах ни Багдада, ни Курдистана, ни самой РПК".

Барзани также прокомментировал связи Курдистана с Турцией, указав, что "наше соглашение и отношения с Турцией являются экономическими отношениями. В них нет ничего секретного. Турция является нашим соседом, и нашим путем за границу".

Он также заявил, что в ходе своих встреч с турецкими официальными лицами две недели назад он не заметил каких-либо изменений в этих отношениях, но увидел подъем отношений на уровень "попытки улучшить связи Анкары и Багдада".

На еще один вопрос, о шансах на вмешательство и возобновление мирных переговоров между РПК и Турцией, Барзани ответил: "Это правда, что в прошлом президент Курдистана Масуд Барзани сыграл ключевую роль в инициации [мирных] переговоров между Турцией и [Абдуллоем] Оджаланом [заключенным в тюрьму лидером РПК], но я чувствую, что сейчас ситуация не подходит для начала диалога между курдами [РПК] и Турцией".

Барзани также заявил, что

экономический кризис, с которым Курдистан сталкивается в настоящее время, неминуемо закончится, указав на факторы, спровоцировавшие его: войну против ИГ, прибытие 1,8 миллиона внутренне перемещенных лиц и беженцев из Сирии, сокращение бюджета Курдистана со стороны багдадского правительства с 2014 года, и резкое снижение цен на нефть.

Он признал также ошибки курдской администрации в назначение большого количества работников в государственном секторе и призывников пешмарга и сил безопасности.

"Мы должны представить, что у нас нет ни нефти, ни газа. В настоящее время угрозы не простые. [Но] я считаю, что мы преодолеем этот кризис, хотя это будет не просто", сказал Барзани.

Премьер-министр рассказал о реформах, проводимых при поддержке Всемирного банка, и охватывающих восемь основных секторов Курдистана, отметив проведение полного реформирования в финансовом секторе при большой поддержке международных агентств.

Комментируя вопрос о причинах приостановки выплат бюджета Курдистана Багдадом, Барзани сказал, что иракские чиновники сделали это под тем предлогом, что Курдистан экспортирует нефть в одностороннем порядке.

"В то время их предлогом было то, что мы добывали нефть, но это было не так ... Они уже тогда думали об этом и приостановили наш бюджет." "Когда мы спросили, почему они сократили наш бюджет, они ответили нам, что это приказ [иракского] премьер-министра и главнокомандующего вооруженными силами [тогда - Нури аль-Малики] ... Что это значит? Что проблема в менталитете багдадских чиновников, а не в экспорте нефти Курдистана".

Барзани напомнил аудитории об усилиях лидеров Курдистана Масуда Барзани и Джаляля Талабани после падения режима Саддама Хусейна в 2003 году, направленных на создание нового Ирака, и отправку пешмарга для защиты Багдада.

"Мы сделали для Ирака все, что могли... Но теперь, после 12 лет, мы спрашиваем, чего мы достигли?", сказал Барзани.

Барзани также отметил, что приют около двух миллионов ВПЛ и беженцев, и вызванное этим увеличение населения Курдистана на 29%, усилили экономический кризис Курдистана, так как содержание беженцев требует 1,2 млрд долларов в год.

Он также обвинил иракское правительство в невыполнении обязательств по сбору финансовой поддержки со стороны международного сообщества для этих людей. **kurdistan.ru**

Глава СБ Курдистана: Без независимости наше будущее остается неопределенным

Глава Совета Безопасности Курдистана Масрур Барзани заявил, что "без независимого Курдистана наше будущее остается неопределенным, страдающим от сговора региональных интересов и международной системы, предназначенной для защиты суверенных государств, а не наций".

Барзани выступил со вступительным словом на конференции, посвященной вопросу независимости Курдистана, в Американском Университете Курдистана в Дохуке, 15 декабря. В своей речи он заявил, что Курдистан будет оставаться жертвой региональных интересов, не будучи независимым.

Масрур Барзани, который также является председателем совета университета, заявил, что независимость Курдистана от Ирака следует рассматривать в качестве решения проблем курдов.

"Независимость от Ирака следует приветствовать в качестве решения проблемы недоверия - проблемы, которая преследует Ирак с большей части прошлого

века," сказал он. "Нас не принимают в качестве равноправных граждан, а мы отвергаем подчинение. Доверия между этническими и

ний между ними.

"Путь вперед для иракского государства должны быть подкреплен реалистичным диалогом

религиозными группами в Ираке не существует".

Он закончил свою речь, подчеркивая необходимость диалога между курдами и центральным правительством Ирака, чтобы достичь конечного мирного консенсуса по поводу будущих отноше-

между курдским руководством и умеренными силами в Багдаде о создании постоянного механизма формирования наших будущих отношений, основанных на добрососедских отношениях и взаимных интересах", сказал глава СБ Курдистана.

kurdistan.ru

Лавров: убийство Карлова должно снять двойные стандарты в борьбе с терроризмом

Убийство посла РФ в Турции Андрея Карлова должно снять хотя бы некоторые двойные стандарты в борьбе с терроризмом,

заявил глава МИД РФ Сергей Лавров. Вооруженное нападение на посла РФ в Турции Андрея Карлова произошло в понедельник в Анкаре на открытии выставки. Преступник несколько раз выстрелил в спину российскому послу, ранения оказались смертельными. По свидетельству очевидцев, убийца вошел в помещение, где проводилась выставка, в деловом костюме и галстуке и был принят за охранника дипломата. В результате полицейской операции нападавший был уничтожен.

Российское внешнеполитическое ведомство назвало произошедшее терактом. Следственный комитет РФ возбудил уголовное дело по статье "акт международного терроризма, повлекший при-

чинение смерти человеку".

"Думаю, что эта беда, не хочу сравнивать, но в свое время, как и беда 11 сентября 2001 года, снимет многие наслоения подходов государств к борьбе с терроризмом. Наверное, не до конца устранит, но хотя бы снимет с повестки дня некоторые двойные стандарты", — заявил Лавров на общем собрании Российского совета по международным делам (РСМД).

"Это заставляет нас максимально эффективно, максимально активно добиваться реализации той инициативы, которую год назад предложил российский президент на Генассамблее ООН о формировании общемирового единого анти-террористического фронта", — добавил министр.

kurdistan.ru

Всемирный банк одобрил полтора миллиардную помощь Ираку

Всемирный банк одобрил новый кредит Ираку на сумму около \$ 1,5 млрд. Сумма предназначена для облегчения финансовых проблем страны, с которыми она сталкивается из-за понизившейся цены на нефть и продолжающейся войны с "Исламским государством" (ИГ).

Как сообщает агентство "Reuters", директор Всемирного банка по Ближнему Востоку, Ферик Белхадж, заявил, что Ирак является "уникальным случаем," так как он "участвует в структурных, глубоких, далеко идущих реформах, и, в то же время, в жестокой войне против разрушительной силы".

"Несмотря на продолжающуюся войну и низкие цены на нефть, Ирак предпринимает смелые трансформационные реформы, которые обезопасят экономическую стабильность и заложат

основы для более долгосрочного развития частного сектора и инклюзивного роста для всех иракцев", сказал директор Всемирного банка по Ближнему Востоку.

Несмотря на проблемы, с которыми сталкивается Ирак, чиновник уверен в способности этой страны погашать свои кредиты. "Ирак является одной из самых богатых стран на земле. Ирак имеет огромный потенциал и Ирак обладает

способностью погашать свой долг", сказал он.

Пакет помощи включает в себя кредитные гарантии от Соединенного Королевства и Канады на сумму \$ 372 млн и \$ 72 млн соответственно.

В прошлом году Всемирный банк предоставил Ираку чуть более \$ 1,5. Этот новый заем повысит долг Ирака до примерно \$ 3,4 млрд.

kurdistan.ru

Эрбиль и Багдад возобновят переговоры по финансовым спорам

Региональное правительство Курдистана (КРГ) и центральное правительство в Багдаде начнут новый раунд переговоров по их спорам, в том числе о бюджете на 2017 год. Об этом сообщил курдский член иракского парламента Наджиба Наджиб.

Эрбиль и Багдад ведут многолетний споры по поводу распределения бюджета и экспорта нефти. Ситуация ухудшилась после того, как иракский парламент принял проект бюджета на 2017 год, согласно которому, КРГ должно передавать свою нефть Багдаду для получения своей доли в бюджете.

Высшие должностные лица Эрбиля и Багдада, премьер-министры иракского правительства и КРГ, как ожидается, возглавят новый раунд переговоров по спорным вопросам, сказал Наджиб. Но, по мнению депутата, Багдад, скорее всего, будет избегать отправки полной доли бюджета КРГ и заработной платы его государственных служащих, даже если Эрбиль будет передавать необходимое количество нефти, как это было в 2014 году. "Хейдар аль-Абади [премьер-министр Ирака] сказал в интервью, что они [власти Ирака] определяют количество сотрудников [КРГ] и направят бюджет в соответствии с этими данными," сказал Наджиб. Депутат считает, что КРГ должно продолжить независимый экспорт нефти, и наращивать свое политическое, экономическое и международное положение.

kurdistan.ru

Иракские шиитские ополченцы выступят на стороне Асада

Ряд лидеров иракского шиитского ополчения, известного как "Хашд аш-Шааби", прибыли в провинцию Хасака в Сирийском Курдистане для переговоров с сирийскими официальными лицами по поводу развертывания сил ополчения в Сирии с целью укрепления вооруженных сил сирийского режима в борьбе против

"Исламского государства" (ИГ).

Согласно сообщениям сирийских СМИ, лидеры "Хашд аш-Шааби" ведут секретные переговоры с официальными лицами сирийского режима для подготовки процесса отправки шиитских ополченцев из Ирака в Сирию в поддержку режима Асада в сирийском районе Аль-Джазира.

Сообщается также, что примерно 2000 иракских ополченцев уже прибыли в Сирию.

Основная цель участия "Хашд аш-Шааби" - бои против ИГ в северной Сирии и захват контроля над границами между Ираком и Сирией в долгосрочной перспективе. Ранее командир "Хашд аш-Шааби" Хади Амири заявил о получении запроса от президента Сирии Башара аль-Асада на присоединение шиитских ополченцев к сирийской армии после освобождения иракского Мосула. В своем недавнем выступлении иракский премьер-министр Хейдар аль-Абади отметил, что "Хашд аш-Шааби" должны подчиняться только его приказам как главнокомандующего вооруженными силами Ирака, а иракские ополченцы в Сирии не представляют Ирак.

kurdistan.ru

ДИПЛОМАТ

№ 39 (374) 26 - 31 Декабря 2016 ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

ПОСЛЕДНЯЯ

страница

Президент Барзани поздравил христиан с Рождеством

Президент Иракского Курдистана Масуд Барзани опубликовал поздравительное заявление к Рождеству, в котором вновь подчеркнул, что менталитету терроризма и сектантства нет места в Курдистане.

Барзани тепло поздравил христиан Курдистана, Ирака и всего мира, пожелав им счастливого Рождества.

Он также выразил надежду,

что "христианские братья и сестры", которые покинули свои дома после "варварского нападения "Исламского государства"", вернуться в свои дома вскоре после того, как угрозы будут устранены.

Барзани написал, что курдские силы "пешмерга защищают Курдистан своей собственной кровью, защищая [наших] христианских братьев и сестер и

другие меньшинства".

"Курдистан по-прежнему будет убежищем и поддержкой для [наших] христианских братьев и сестер, а также ценностей сосуществования".

"В Курдистане никогда не будет принят менталитет терроризма, сектантства и религиозного предубеждения. Мы все братья по человечеству, и воинствующие власти или идеология не смогут повредить этому братству и сосуществованию," говорится в заявлении Барзани.

Барзани уже много раз призывал иракских христиан остаться в Ираке и участвовать в восстановлении их районов после освобождения от ИГ.

Христиане провинции Ниневия и центрального Мосула подверглись страшному террору ИГ. Тысячи христиан бежали в Курдистан, многие покинут Ирак, бежав в Европу и соседние страны в надежде на лучшее будущее.

kurdistan.ru

Сирийское правительство требует, чтобы силы YPG оставили Алеппо

Сирийские курдские "Отряды народной самообороны" (YPG), которые являются основным компонентом "Сирийских Демократических сил" (СДС), сражающихся против "Исламского государства" (ИГ) на севере Сирии, должны отказаться от своего присутствия в Алеппо, продлившегося более двух лет. Об этом было объявлено на сирийском государственном телевидении.

Согласно сообщению, курдские силы, которые защищали район Шейх Максуд в Алеппо, передадут контроль над районом сирийской армии и силам безопасности к концу этого года.

Как сообщил местный источник агентства "BasNews", сирийский режим намерен развернуть в этом районе прибывших ирак-

ских шиитских ополченцев, что уже привело к напряженности, так как YPG выступают против участия сил иракского ополчения в администрировании района. Поэтому, по словам источника, правительство просит YPG покинуть эту зону до конца 2016 года.

По данным сирийских источ-

ников, около 2000 иракских ополченцев прибыли в Сирию в течение последних недель, чтобы укрепить сирийскую армию.

Контролируемый YPG курдский район Шейх Максуд - единственный район Алеппо, который не находится под контролем правительства.

kurdistan.ru

ИГ обновило свое террористическое приложение для смартфонов

В начале текущего года члены "Исламского Государства" (ИГ) создали приложение для смартфонов, предназначенное для зомбирования детей младшего возраста. Приложение позволяет играть в игру, имитирующую проведение террористических атак на самые известные западные архитектурные памятники, в том числе, на Биг Бен в Лондоне. Приложение было выпу-

щено ИГ в начале этого года, а недавно обновлено: в нем появились новые цели для уничтожения - Статуя Свободы и Эйфелева башня. По словам пресс-секретаря международной коалиции, ведущей борьбу против ИГ в Ираке и Сирии, приложение является попыткой распространить радикальную экстремистскую идеологию среди детей и молодежи.

kurdistan.ru

Канадский министр высоко оценил гуманитарную репутацию Курдистана

Канадский министр национальной обороны заявил в среду, что стабильность в Курдистане является хорошим стимулом для иностранных инвесторов, и Канада готова убедить своих бизнесменов инвестировать в Курдистан.

Комментарий Харджита Сингха Саджана был сделан в среду на встрече с премьер-министром Регионального правительства Курдистана (КРГ), Нечирваном Барзани, в Эрбиле.

В ответ Барзани подтвердил, что ситуация в Курдистане является стабильной и есть возможности для того, чтобы иностранные предприниматели вкладывали свои активы, предложив министру Канады поощрять своих предпринимателей к работе в курдском регионе Ирака.

В другой части переговоров Барзани и Саджан обсудили ход войны против "Исламского государства" (ИГ) и положение беженцев в Курдистане.

Министр Саджан поблагодарил курдский народ и КРГ за их терпение в трудные дни войны, и высоко оценил военное развитие Курдистана и его гуманитарную репутацию.

Чиновник также поблагодарил курдские силы пешмерга за их сотрудничество с канадскими военными инструкторами и выразил готовность своей страны для дальнейшей помощи курдским силам.

Барзани также поблагодарил правительство Канады за военную и гуманитарную помощь Курдистану, выразив надежду, что международное сообщество продолжит оказывать помощь Курдистану и пешмерга.

kurdistan.ru

Губернатор Киркука обвинил правительство Ирака в задержке освобождения Хавиджи

Иракское правительство несет ответственность за задержку освобождения города Хавиджа, расположенного на юге провинции Киркук, от боевиков "Исламского государства" (ИГ), сказал губернатор провинции.

Наджмалдин Карим, губернатор Киркука, заявил во вторник, что силы пешмерга и иракская армия завершили подготовку к операции по освобождению Хавиджи, но правительство Ирака откладывает наступление.

Освобождение Хавиджи должно было начаться до штурма Мосула, но этот план был впоследствии изменен, а операция в Хавидже отложена.

Чиновники Киркука неоднократно предупреждали, что ИГ остается угрозой для города и провинции, пока Хавиджа не освобождена, так как в Киркук прибывают беженцы, среди которых скрываются боевики ИГ.

kurdistan.ru

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNIVİSAR:

TAHİR SİLƏMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

ТАХИР СУЛЕЙМАН

Tel: +994 50 352-33-18

Xüsusi müxbirlər:

Ramiz Qərib,

Tariyel Cəlil

Региональный корреспондент:

Усуб Тейфур

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnisan: Bakı Az1040, soqaq S.Mêhmandarov xani 25, mal-17

Адрес: Баку Az1040, улица С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnib və "Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur. e-mail: hewler@mail.ru

Şəhadətnamə: NFS 005004966

BUSB-un Sabunçu rayon filiali

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 1500